MĚSÍČNÍK
MĚSTA PŘÍBORA

KVĚTEN 2020

ČTENÍ BIBLE

POEZIE Z KARANTÉNY

ŠITÍ ROUŠEK PRO OBČANY

KORONAVIROVÉ FOTOGRAFIE

Foto 1: 20. léta 20. století; Foto 2: Štěpán Jr. (1950–1970)

MĚSTO PŘÍBOR
RODIŠTĚ SIGMUNDA FREUDA
MĚSTSKÁ PAMÁTKOVÁ REZERVACE

www.pribor.eu

SLOVO STAROSTY

Vážení spoluobčané,

i když se v současné době stále potýkáme s pandemií nového koronaviru (covid-19) je třeba mít na mysli, že život se nezastavil. Možná se pro některé z nás každodenní životní cyklus malinko zpomalil, možná nás současné události více či méně vykolejily ze zajetých a neměnných rituálů. Každá změna, kterou si nevolíme dobrovolně je náročná. Je mi jasné, že určitá nejistota z budoucnosti, ale např. i nejrůznější nařízení naší vlády, mají pro mnohé z vás negativní, pro některé třeba i zásadní existenční následky. Situace není jednoduchá, ale zvládáme ji na výbornou. Vydali jsme se správnou cestou. Každý jsme nezaměnitelnou individualitou, ale ve vypjatých a nestandardních situacích dokážeme táhnout za jeden provaz.

Asi nikdo z nás si nepřeje vyjít z dnešní situace s podlomeným zdravím a trvalými šrámy na duši. Nepochybuji o tom, že pokud se všichni budeme chovat rozumně, dodržovat nařízení a doporučení vlády a epidemiologů brzy se život v České republice i v Příboře vrátí k normálu. Už dnes je ovšem jasné, že budeme v budoucnu hovořit o světě „před" a „po" pandemii covid-19. A asi se i mnohé změní.

Lidstvo překonalo všechny potíže, před které bylo postaveno. Pochopitelně si za naprostou většinu z nich mohlo samo. Vše, co se na světě děje je odrazem lidského konání. Třeba u nás doma, v našem městě, v Příboře jsme v minulosti čelili mnohem vážnějším hrozbám, situacím a výzvám. Válkám, živelním pohromám, ničivým požárům i zhoubným nemocem. V 19. století se naši předkové potýkali s epidemií cholery. Následky byly fatální. Zemřelo téměř 1000 (!) obyvatel města.

Děkuji všem autorům, kteří si našli čas a poslali svůj příspěvek na téma *Příbor za časů koronaviru*. Až dodnes jsem netušil, že nejoblíbenějším literárním formátem Příboráků je báseň. A také jsem rád, že stále máme smysl pro humor a jsme optimisté, kteří nepochybují o lepších zítřcích.

Netradiční zasedání zastupitelstva města

Nečekané situace nás staví před nové výzvy. Jednou z nich bylo konání schůze zastupitelstva města. Zastupitelstvo plánované na 25. 3. se s ohledem na zhoršující se pandemickou situaci v České republice nekonalo. Vzhledem k neodkladnosti několika bodů určených k projednání zastupiteli jsem aplikoval usnesení vlády č. 274/2020 ze dne 23. 3. 2020, kdy lze konat zastupitelstvo města pouze pokud: a) je to nezbytné k přijetí opatření souvisejících s řešením nouzového stavu, nebo b) ke schválení právních jednání nezbytných k dodržení termínů, nebo c) zabránění bezprostředně hrozícím škodám. 11. zasedání zastupitelstva města jsem svolal na 1. 4. (což nebyl apríl). První dubnový den se tak uskutečnilo první telekonferenční zasedání zastupitelů v dějinách města Příbora. Členové zastupitelstva byli propojeni pouze telefonicky. V zasedací místnosti zastupitelstva v piaristickém klášteře bylo přítomno pouze vedení města, tajemník a nezbytní úředníci městského úřadu. LTV Příbor přenášela obraz z poloprázdného jednacího sálu a zvuk z telefonů 19 zastupitelů (2 seděli v sále, 2 se omluvili). Program zastupitelstva města byl zredukován pouze na nejnutnější 4 body. Schůze trvala fantastických 41 minut.

O výsledku jednání se dočtete v *Měsíčníku* na s. 4 v rubrice *Telegrafické zprávy z jednání zastupitelstva města*. Tento způsob komunikace se nám tedy osvědčil. Děkuji všem zastupitelům za trpělivost, disciplínu a ochotu učit se novým věcem.

Květnové historické události

Šestý den měsíce května je v historii Příbora spojen se dvěma významnými událostmi. Před 164 lety se v Zámečnické ulici č. p. 117 narodil „náš" Sigismund Šlomo Freud, lékař, psychiatr a zakladatel psychoanalýzy. Až budou v letošním roce vaši přátelé a známí trávit letní dovolenou v České republice, pozvěte je do svého města a zaveďte je i do rodného domu nejvýznamnějšího příborského rodáka.

Druhá zásadní událost historického významu se odehrála v Příboře před 75 lety. 6. května 1945 ráno osvobodila sovětská armáda město. O dva dny později skončila v Evropě druhá světová válka. Příbor si připomene jeden z nejvýznamnějších okamžiků své moderní historie i v letošním roce.

Na květen připadá i další půlkulaté výročí. Tentokrát spojené s osobností sv. Jana Sarkandera, kněze a mučedníka, který prožil se svou matkou a sourozenci část dětství u příbuzných v Příboře. 21. května uplyne čtvrtstoletí od jeho svatořečení papežem Janem Pavlem II. v Olomouci.

Dovolte mi popřát vám všem pevné zdraví, optimismus a krásný květen, *lásky čas*.

Váš
Jan Malík

TELEGRAFICKÉ ZPRÁVY Z JEDNÁNÍ RADY MĚSTA

Markéta Hložanková, Odbor organizační a správních činností Městského úřadu Příbor

Dne **13. 3. 2020** se uskutečnila mimořádná **25. schůze Rady města Příbora**, na které byly projednány 4 body. Přinášíme vám stručný telegrafický přehled nejdůležitějších projednaných bodů.

Rada města rozhodla:

- uzavřít od 16. 3. 2020 včetně do odvolání všechny mateřské školy, jejichž je zřizovatelem, a to s ohledem na vývoj situace kolem onemocnění covid-19.

Rada města schválila:

- uzavření městské knihovny z důvodu provedení revize knihovního fondu stanovené Knihovním zákonem č. 257/2001 Sb. v termínu 16. 3. 2020–27. 3. 2020.

Dne **17. 3. 2020** se uskutečnila **26. schůze Rady města Příbora**, na které bylo projednáno 38 bodů. Přinášíme vám stručný telegrafický přehled nejdůležitějších projednaných bodů.

Rada města rozhodla:

- přidělit v řízení pro poskytování veřejné finanční podpory na prevenci kriminality na rok 2020 žadatelům veřejnou finanční podporu následovně:
  - BAV klub Příbor, středisko volného času, s. r. o. – 25 100 Kč
  - Bc. Jan Tyllich, DiS. – 23 300 Kč
  - Masarykovo gymnázium, Příbor, příspěvková organizace – 8 300 Kč
  - SH ČMS – Sbor dobrovolných hasičů Hájov – 28 800 Kč
  - Tělocvičná jednota Sokol Příbor – 5 300 Kč
  - Základní škola Příbor, Jičínská 486, okres Nový Jičín – 28 800 Kč,
- přidělit v řízení pro poskytování veřejné finanční podpory – grantů pro rok 2020 žadatelům veřejnou finanční podporu – granty následovně:
  - BAV klub Příbor, s. v. č., s. r. o. – 12 800 Kč
  - Český klub skeptiků Sisyfos, z. s. – 15 500 Kč
  - Český svaz včelařů, z. s., z. o. Příbor – 9 300 Kč
  - Bc. Jan Tyllich, DiS. – 8 500 Kč
  - Bc. Jan Tyllich, DiS. – 6 000 Kč
  - KČT, odbor Příbor – 2 000 Kč
  - KČT, odbor Příbor – 2 000 Kč
  - Masarykovo gymnázium, Příbor, příspěvková organizace – 4 500 Kč
  - Moravskoslezský kynologický svaz ZO 20403 Kynologický klub Příbor – 3 700 Kč
  - Moravskoslezský kynologický svaz ZO 20403 Kynologický klub Příbor – 8 700 Kč
  - Myslivecký spolek Příbor–Hájov – 9 000 Kč
  - Myslivecký spolek Příbor–Hájov – 5 500 Kč
  - SH ČMS – Sbor dobrovolných hasičů Prchalov – 15 000 Kč
  - Sdílená kancelář CC Příbor, s. r. o. – 3 700 Kč
  - SKDG Příbor, z. s. – 1 000 Kč
  - SKDG Příbor, z. s. – 1 000 Kč
  - SKDG Příbor, z. s. – 1 000 Kč
  - SKDG Příbor, z. s. – 1 300 Kč
  - Spolek hudebníků Příbor, z. s. – 12 500 Kč
  - Tělocvičná jednota Sokol Příbor – 6 800 Kč
  - Tělocvičná jednota Sokol Příbor – 4 300 Kč
  - Tělocvičná jednota Sokol Příbor – 3 600 Kč
  - Ing. Zdeněk Kübel – 12 000 Kč,
- přidělit v řízení pro poskytování veřejné finanční podpory na materiálně technickou základnu pro rok 2020 žadateli veřejnou finanční podporu na materiálně technickou základnu následovně:
  - Junák – český skaut, středisko Příbor, z. s. – 40 000 Kč,
- přidělit v řízení pro poskytování veřejné finanční podpory na činnost a provoz pro rok 2020 žadatelům veřejnou finanční podporu na činnost a provoz následovně:
  - Český svaz včelařů, z. s., zákl. organizace Příbor – 21 800 Kč
  - Fotoklub Příbor, z. s. – 18 800 Kč
  - Horolezecký oddíl Příbor z. s. – 15 000 Kč
  - KČT odbor Příbor – 12 700 Kč
  - Myslivecký spolek Příbor-Hájov – 19 000 Kč
  - Občanské sdružení Klokočov z. s. – 15 300 Kč
  - Příborský ochotnický spolek ŠTĚK – 21 000 Kč
  - Přídlo, z. s. – 20 800 Kč
  - SKDG Příbor, z. s. – 4 300 Kč
  - Svaz letců Příbor, z. s. – 16 700 Kč,
- přidělit v řízení pro poskytování veřejné finanční podpory na sociální služby pro rok 2020 žadatelům veřejnou finanční podporu na sociální služby následovně:
  - Charita Ostrava – 13 800 Kč
  - Renarkon, o. p. s. – 25 000 Kč
  - Slezská diakonie – 10 700 Kč
  - Slezská diakonie – 10 700 Kč
  - Společnost pro ranou péči, pobočka Ostrava – 15 200 Kč.

Rada města schválila:

- při výkonu působnosti valné hromady společnosti TP PŘÍBOR s. r. o. finanční plán společnosti na rok 2020,
- výzvu k podání nabídky k veřejné zakázce malého rozsahu na stavební práce s názvem „Opravy komunikací 2020“,
- Pravidla pro vysílání městského rozhlasu a využívání Info SMS,
- pořadník pro přidělení obecních bytů v Příboře o velikosti 1+1 a 2+1 do nájmu občanům na období od 1. 4. 2020 do 30. 9. 2020,
- výzvu k podání nabídky k veřejné zakázce malého rozsahu pro realizaci akce „Pěstební práce v roce 2020 a 2021 v městských lesích Příbor“,
- prodloužení konání kulturní akce Oslavy 100 let skautingu v Příboře, pořádanou spolkem Junák – český skaut, středisko Příbor, z. s., v městském parku od 2. 10. 2020 od 16:00 hod. do 3. 10. 2020 do 2:00 hod.,
- prodloužení konání kulturní akce Oslavy 100 let skautingu v Příboře, pořádanou spolkem Junák – český skaut,

středisko Příbor, z. s., v městském parku od 3. 10. 2020 od 8:00 hod. do 4. 10. 2020 do 2:00 hod.,
- cenu vstupného od 1. 4. 2020 do rodného domu Sigmunda Freuda pro návštěvníky ubytovacích zařízení v Příboře v nulové hodnotě,
- změnu provozní doby v Turistickém informačním centru Příbora následovně:

DUBEN–ŘÍJEN:

pondělí–neděle	08:00–12:00	12:30–17:00

LISTOPAD-BŘEZEN:

pondělí–pátek	08:00– 12:00	12:30–17:00
sobota	08:00–12:00	zavřeno
neděle	zavřeno	zavřeno

Rada města doporučila:
- Zastupitelstvu města schválit rozdělení finančních prostředků z Programu regenerace MPR a MPZ MK ČR pro rok 2020 následovně:
  - měšťanský dům č. p. 4 – 85 000 Kč
  - měšťanský dům č. p. 7 – 160 000 Kč
  - radnice č. p. 19 – 1 178 000 Kč
  - městský dům č. p. 685 – 487 000 Kč
  - kostel Narození Panny Marie – 120 000 Kč
  - kostel sv. Kříže – 0 Kč.

Rada města neschválila:
- změnu dopravního režimu na Štefánikově ulici.

Rada města souhlasila:
- s přizváním odborníka s hlasem poradním paní Mgr. Zuzany Vránové, DiS., ke konkurznímu řízení na vedoucí pracovní místo ředitel/ky Základní školy Npor. Loma, Příbor, Školní 1510 okres Nový Jičín, příspěvkové organizace.

Rada města vzala na vědomí:
- informace týkající se oslav nového roku ve městě Příboře,
- návrh rozpočtového opatření č. 1 rozpočtu města Příbora na rok 2020 v následujících objemech:
  - Příjmy: 190 710 000 Kč – což je zvýšení oproti schválenému rozpočtu o 5 244 000 Kč.
  - Výdaje: 237 229 000 Kč – což je zvýšení oproti schválenému rozpočtu o 57 242 000 Kč.
  - Financování: 46 519 000 Kč – což je zvýšení oproti schválenému rozpočtu o 51 998 000 Kč.

Rada města zapracovala:
- do návrhu rozpočtového opatření města Příbora na rok 2020 prostředky ve výši 80 000 Kč na krytí výdajů spojených s epidemiologickou situací.

Rada města vyřadila:
- z návrhu rozpočtového opatření na rok 2020 následující finanční částky a o tyto navýšila položku rezerva rozpočtu:
  - MŠ Pionýrů – oprava topení vč. rozvodů 350 000 Kč
  - MŠ Švermova – oprava oplocení 450 000 Kč
  - zahradní kompostéry pro občany 99 000 Kč
  - parčík u lávky – revitalizace 990 000 Kč
  - discgolf – 435 000 Kč
  - SÚ ulic Křivá, Tržní, Pod Hradbami – 5 223 000 Kč
  - autobusové přístřešky na Prchalově – 320 000 Kč
  - obnova plotu mezi zahrádkáři a MŠ na Hájově – 50 000 Kč.

Úplné znění dokumentu ze zasedání rady města se všemi náležitostmi a informacemi naleznete na webových stránkách města Příbora.

TELEGRAFICKÉ ZPRÁVY ZE ZASEDÁNÍ ZASTUPITELSTVA MĚSTA

Markéta Hložanková, Odbor organizační a správních činností Městského úřadu Příbor

Dne **1. 4. 2020** se konalo **11. zasedání Zastupitelstva města Příbora**. S ohledem na vyhlášený nouzový stav v ČR se zastupitelé města nesešli osobně, ale jednali přes telekonferenční hovor. Zastupitelé města projednali 4 nejdůležitější body. Přinášíme Vám přehled projednaných bodů.

Zastupitelstvo města schválilo:
- rozdělení finančních prostředků z Programu regenerace MPR a MPZ MK ČR pro rok 2020 následovně:
  - měšťanský dům č. p. 4 – 85 000 Kč,
  - měšťanský dům č. p. 7 – 160 000 Kč,
  - radnice č. p. 19 – 1 178 000 Kč,
  - městský dům č. p. 685 – 487 000 Kč,
  - kostel Narození Panny Marie – 120 000 Kč,
- rozpočtové opatření č. 1 města Příbora na rok 2020 v členění a finančních částkách dle přílohy č. 1 předloženého materiálu,
- poskytnutí účelové neinvestiční dotace Diakonii ČCE – středisko v Ostravě, na provozování dopravy seniorů Diakonáček v období od 1. 1.–31. 12. 2020 ve výši 120 000 Kč z rozpočtu města,
- uzavření smlouvy s Diakonií ČCE – středisko v Ostravě, o poskytnutí účelové neinvestiční dotace na provozování dopravy seniorů Diakonáček.

Zastupitelstvo města vzalo na vědomí:
- Příjmy: 190 710 000 Kč – což je zvýšení oproti schválenému rozpočtu o 5 244 000 Kč.
- Výdaje: 237 229 000 Kč – což je zvýšení oproti schválenému rozpočtu o 57 242 000 Kč.
- Financování: 46 519 000 Kč – což je zvýšení oproti schválenému rozpočtu o 51 998 000 Kč.

Zastupitelstvo města rozhodlo:
- přidělit v řízení pro poskytování veřejné finanční podpory na sociální služby pro rok 2020 žadatelům veřejnou finanční podporu na sociální služby následovně:
  - Centrum pro zdravotně postižené Moravskoslezského kraje, o. p. s. – 75 000 Kč,
  - Diakonie ČCE – středisko v Ostravě – 800 000 Kč,
  - Domov Příbor, příspěvková organizace – 65 000 Kč,
  - Středisko sociálních služeb města Kopřivnice – 137 300 Kč.

ANKETA - OSLAVY NOVÉHO ROKU

Ing. Iveta Busková, vedoucí Odboru kultury a cestovního ruchu Městského úřadu Příbor

Vážení občané, v souvislosti se zkvalitňováním našich služeb vyhlašujeme anketu týkající se pořádání oslav nového roku ve městě Příboře.

Anketní lístek vhoďte, prosím, do poštovní schránky Kulturního domu Příbor.

Děkujeme.

1. Jaké datum preferujete?

A. 31. 12. o půlnoci

B. 1. 1. v 17:00 hodin

2. Jakou lokalitu byste zvolili?

A. náměstí Sigmunda Freuda

B. městský park

3. Jaký typ oslavy by se vám líbil?

A. tradiční ohňostroj (nákladovost cca 60 000 Kč)

B. laserová show (nákladovost cca 120 000 Kč): na vybranou budovu se za hudebního doprovodu promítají dynamické geometrické obrazce v různých barvách a ilustracích (nejedná se o videomapping). Výhodou je menší hlučnost než u tradičního ohňostroje.

INFORMACE K MÍSTNÍMU POPLATKU ZE PSŮ

Mgr. Martina Ryndová, Odbor finanční Městského úřadu Příbor

Vážení občané,
pokud jste nestihli zaplatit místní poplatek ze psů v období do splatnosti (do 31. března), pak věnujte pozornost tomuto upozornění.
Z důvodu nařízení vlády o omezeném volném pohybu osob se **složenky** na zaplacení neuhrazených poplatků ze psů budou distribuovat až po ukončení opatření vlády.
V současné době můžete bezpečně zaplatit poplatek způsobem, na který jste zvyklí, a to bankovním převodem na číslo účtu: **19-2225801/0100**.
Údaje, např: variabilní symbol, který potřebujete k platbě, získáte na tel. číslech 604 352 746, 605 526 460, anebo prostřednictvím e-mailu: ryndova@pribor-mesto.cz, buczkova@pribor-mesto.cz. Variabilní symbol najde poplatník, který má zaregistrovaného psa, také na webových stránkách města Příbor, na Portálu občana.

INFORMACE K PLATBĚ MÍSTNÍCH POPLATKŮ ZA SVOZ KOMUNÁLNÍHO ODPADU A ZE PSŮ

Alice Buczková, správce poplatku, Odbor finanční Městského úřadu Příbor

S ohledem na současnou situaci, kdy se nacházíme ve vyhlášeném nouzovém stavu, a kdy je usnesením vlády ČR omezen volný pohyb osob, což má dopad i na platbu místních poplatků za svoz komunálního odpadu a ze psů, budou správci místních poplatků vzniklou situaci řešit následujícím způsobem:

- Doporučují všem občanům města Příbora a jeho přilehlých částí, aby tyto poplatky hradili bezhotovostně.
- Občanům, kteří jsou zvyklí úhradu provádět výhradně na pokladně městského úřadu, umožníme zaplatit příslušný místní poplatek hotovostně po skončení nouzového stavu. V těchto případech nebude přistupováno k sankcionování nezaplaceného místního poplatku ve lhůtě splatnosti.

Veškeré informace vám rádi podáme telefonicky nebo prostřednictvím elektronické komunikace:

Místní poplatek za svoz komunálního odpadu 605 526 460, e-mail: buczkova@pribor-mesto.cz. Místní poplatek ze psů 604 352 746, e-mail: ryndova@pribor-mesto.cz.

Věříme, že společně vše zvládneme.

INFORMACE K 24. ROČNÍKU CELONÁRODNÍ VEŘEJNÉ SBÍRKY ČESKÝ DEN PROTI RAKOVINĚ

Drahomíra Plandorová, Ing. Dana Forišková, Ph.D.

Tak jako každý rok, tak i v letošním roce se město Příbor mělo připojit k akci, kterou pořádá Liga proti rakovině Praha. Tradiční celonárodní sbírka se měla uskutečnit dne 13. května 2020.

Vážení spoluobčané, s politováním vám musíme oznámit, že vzhledem k současné situaci (epidemie covid-19) nebude bohužel možné v termínu 13. května 2020 sbírku v tradiční podobě prodeje kytiček v ulicích uskutečnit. V květnu je plánována pouze on-line kampaň (prodej e-kytiček přes DMS). O svou kytičku a zároveň o finanční podporu pomoci, díky níž přispíváte k léčbě onkologicky nemocných pacientů, ale také k jejich prevenci nepřijdete. Pokud to situace umožní, došlo by k prodeji kytiček dne **30. září 2020**. Již předem vám děkujeme za vaši podporu, velmi si toho vážíme.

Přejeme vám všem pěkné dny, prožité hlavně ve zdraví a vzájemném porozumění.

SOCIÁLNÍ TEMATIKA

RANÁ PÉČE POMÁHÁ I V PŘÍBOŘE

Mgr. Kristina Mezníková, koordinátorka projektů, Společnost pro ranou péči, pobočka Ostrava

30 | Společnost pro ranou péči

30 let lepších startů do života

Ačkoliv pandemie koronaviru svět v mnoha ohledech zpomalila a změnila, spousta věcí se odkládá, děti se nikoho neptají a rodí se pořád dál. A stále jsou mezi nimi i ty, které kvůli svému zrakovému nebo kombinovanému postižení potřebují pomoc a podporu. Rodiny těchto dětí (ve věku od narození do 7 let) se i nadále mohou obracet na Společnost pro ranou péči, pobočka Ostrava, a získat tak potřebnou bezplatnou pomoc a podporu v náročné životní situaci. Organizace Společnost pro ranou péči, pobočka Ostrava, působí v celém Moravskoslezském kraji, a tedy i v Příboře. Poradkyně rané péče dojíždějí za rodinami, které pečují o dítě s postižením zraku nebo s kombinovaným postižením, domů – v současné situaci probíhají konzultace online, tedy formou videotelefonátu nebo Skypu, v souladu s postupným uvolňováním opatření vlády se pak budou opět uskutečňovat v rodinách. Nicméně zájemci o službu se na Společnost pro ranou péči mohou obracet neustále – telefonicky (tel. č. **774 567 736**) či e-mailem (**ostrava@ranapece.cz**) a dostane se jim maximální možné podpory.

Poradkyně rané péče tedy nadále aktivně konzultují s rodinami aktuální stav a vývoj dítěte, a to prostřednictvím videohovorů a Skypu. *„Pro rodiny jsou online konzultace ze začátku trochu nezvyk, ale máme vyzkoušeno, že to funguje. Zpracováváme pro ně a poskytujeme jim také nejrůznější instruktážní materiály a videa. Aktuálně jim zprostředkováváme také služby terapeuta. I když se nám v současném stavu daří rodiny maximálně podporovat, těšíme se, až za nimi zase budeme moci dojíždět domů,“* říká Vladimíra Salvetová, ředitelka pobočky Společnosti pro ranou péči v Ostravě.

Rodiče, kteří pečují o dítě předčasně narozené nebo s jakýmkoli vážným hendikepem, se nyní mohou obracet také na telefonní **LINKU PODPORY**, kterou Společnost pro ranou péči provozuje, a to na telefonních číslech **601 541 780 nebo 777 234 032 od pondělí do pátku od 9:00 do 15:00 hodin**. Linka nabízí profesionální pomoc se starostmi o dítě, anonymní podporu a pochopení v nepříznivé situaci i základní sociálně-právní poradenství.

Službu rané péče pro rodiny dětí se zrakovým a kombinovaným postižením podporuje také město Příbor, v letošním roce ji podpořilo částkou 15 200 Kč.

ŠKOLSTVÍ A VZDĚLÁVÁNÍ

INFORMACE K ZÁPISU DO MATEŘSKÝCH ŠKOL PRO ŠKOLNÍ ROK 2020/2021

Naděžda Střelková, Odbor rozvoje města Městského úřadu Příbor

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy vydává v souvislosti s mimořádnými opatřeními vlády k ochraně obyvatelstva v souvislosti s koronavirem a onemocněním covid-19 opatření k organizaci zápisů do mateřské školy pro školní rok 2020/2021.

Zápisy do mateřské školy proběhnou v souladu s právními předpisy, ale s upuštěním od některých běžných postupů. **Zápisy budou probíhat bez osobní přítomnosti dětí i zákonných zástupců ve škole.**

Zápis k předškolnímu vzdělávání a povinnému předškolnímu vzdělávání do:

- **Mateřské školy Kamarád, Příbor, Frenštátská 1370**
- **Mateřské školy Příbor, Pionýrů 1519, okres Nový Jičín, p. o.**

proběhne v termínu od 5. května 2020 do 12. května 2020

Zápis k povinnému předškolnímu vzdělávání ve školním roce 2020/2021 se vztahuje na děti, které dosáhnou pátého roku věku k 31. 8. 2020 a na děti s odkladem povinné školní docházky.

Podrobné informace k organizaci zápisu k předškolnímu vzdělávání a povinnému předškolnímu vzdělávání najdete na webových stránkách mateřských škol:

www.skolka-pribor.cz
www.ms-pribor-pionyru.cz

FINANCE A EKONOMIKA

Z ČINNOSTI FINANČNÍHO VÝBORU ZASTUPITELSTVA MĚSTA PŘÍBOR

Ing. Dana Forišková, Ph.D., předsedkyně Finančního výboru Zastupitelstva města Příbora

Reaguji na podnět pana Miroslava Olšaníka, který napsal článek do dubnového čísla *Měsíčníku* na téma „Náš časopis Měsíčník". Mimo jiné v něm napsal, cituji: *„Ze zákona byly zřízeny 4 výbory podléhající pod ZM. Dva Osadní výbory na Hájově a Prchalově a finanční, kontrolní. Zatímco oba Osadní výbory vyvíjejí pro své občany bohatou činnost a průběžně nás informují, tak opakem jsou další dva výbory".*

Proto vás chci občané města informovat o činnosti finančního výboru. Dle zákona č. 128/2000 Sb. o obcích, ve znění pozdějších předpisů, §117, odst. 2 zřizuje zastupitelstvo obce vždy finanční a kontrolní výbor. Počet členů výborů je vždy lichý a výbor se schází dle potřeby. Dle §119, odst. 2 finanční výbor provádí kontrolu hospodaření s majetkem a finančními prostředky města, dále plní další úkoly, jimiž jej pověřilo zastupitelstvo města.

Finanční výbor Zastupitelstva města Příbora se schází pravidelně každý měsíc na základě schválených termínů zastupitelstvem města (ZM). Z každého jednání je vyhotoven zápis a usnesení. Finanční výbor (FV) je 9-ti členný. Téměř na každém výboru se zabýváme majetkoprávními záležitostmi, tzn. prodejem z majetku města a koupě do majetku města, rada města nám zasílá i vyjádření k pronájmům. V rámci majetkoprávních náležitosti jsme diskutovali nad připravovanými Pravidly města pro nakládání s majetkem města. Tento materiál byl velmi diskutovaným materiálem a do současné chvíle nebyl schválen ZM. Dále se FV velmi aktivně podílí na připravovaných rozpočtech města, jeho plnění a také všech rozpočtových opatřeních. Jenom za rok 2019 bylo schváleno 5 rozpočtových opatření města a v lednu bylo schváleno ještě 6. rozpočtové opatření města. Na březnovém jednání ZM jsme schvalovali již 1. rozpočtové opatření (RO) města na rok 2020, které bylo rovněž diskutované ve FV, tentokrát i za účasti pana starosty a místostarosty. Bez schváleného RO by se nemohly ve městě realizovat investiční akce.

FV si zvolil ze svých členů 3člennou inventarizační komisi, která se každoročně podílí na inventarizaci majetku města. FV se vyjadřuje k Závěrečnému hospodaření města, k Roční inventarizační zprávě města a také k pohledávkám města. Pravidelně se jednání FV zúčastňuje paní Ing. Kamila Nenutilová, vedoucí Odboru finančního Městského úřadu Příbor a paní Lenka Habdasová, úřednice odboru investic a správy majetku města. Rovněž jsou nám měsíčně zasílané reporty plnění daní města, ke kterým FV zaujímá stanovisko. Zajímá nás, jak se tyto daňové příjmy plní k naplánovaných finančním objemům. Je to důležitý objem finančních prostředků, s kterým může město hospodařit. Kromě všech těchto činností plníme i další činnosti, které jsou na požádání rady města, nebo vedení města.

Samozřejmě, že v této nelehké době se bude připravovat již 2. rozpočtové opatření města, ve kterém se však přistoupí k úsporám, vzhledem k vzniklé ekonomické situaci v naší zemi, ale i v ostatních státech, nejenom EU.

Vážení občané, pokud máte nápady, které bychom měli na FV řešit, neváhejte nás kontaktovat.

Závěrem mně dovolte, abych vám všem popřála v této době pandemie covid-19 pevné zdraví, energii a sílu do další práce.

Společně to zvládneme.

ZDRAVÍ A HYGIENA

AKCE MĚSTA „DEZINFEKCE OBČANŮM"

Mgr. Pavel Netušil, místostarosta města Příbora

Ve dnech 30. 3.–1. 4. proběhlo v Příboře v souvislostí pandemií covid-19 rozdávání dezinfekce na kůži Lavosept. Tuto dezinfekci zakoupilo město od místní firmy na základě její nabídky. V dané době byl o dezinfekci zájem a občané ji marně poptávali v místních obchodech a lékárnách. Firma byla schopna dodat 200 litrů, avšak bez rozprašovačů, které jsou na aplikaci tohoto typu dezinfekce ideální. Dezinfekce Lavosept je tvořena ethanolem a izopropylalkoholem, používá se neředěná kontaktně na ruce (případně povrchy předmětů) a plnohodnotně nahradí umytí rukou teplou vodou a mýdlem všude tam, kde voda a mýdlo nejsou k dispozici. Dezinfekce tohoto typu se prodává v baleních po 50 ml nebo 2 dcl, pro distribuci občanům byl zvolen objem 2 dcl (aby bylo možno v případě potřeby rozdělit dávku mezi více občanů). Způsob distribuce byl zvolen tak, aby byla minimalizována hrozba srocování občanů na náměstí. Proto nedocházelo k ověřování totožnosti ani k placení. Díky těmto opatřením bylo rozdělování plynulé a bezproblémové. Distribuce byla konzultována s Krajskou hygienickou stanicí (pobočkou v Novém Jičíně), která stanovila některá další pravidla, která se naštěstí díky vstřícnosti dodavatelské firmy podařilo dodržet.

Od počátku bylo avizováno, že dezinfekce bude rozdávána od pondělí do pátku nebo do vyčerpání zásob. Protože byl zájem občanů veliký, a protože byla dezinfekce na přání pracujících občanů Příbora vydávána navíc ještě i v úterý

odpoledne, došlo k vyčerpání zásob již ve středu a čtvrteční i páteční termín byl zrušen.
Ovšem již následující týden se podařilo zajistit dezinfekci majitelům Krámku plného zdraví, kde bylo možno dezinfekci kůže zakoupit v ceně 129 Kč za 1 dcl. Situace se naštěstí uklidňuje a nyní už dezinfekce není zdaleka tak nedostupným artiklem jako na přelomu března a dubna.
Nutno dodat, že se spuštěním akce byly od počátku spojeny určité obavy, především s rizikem srocování občanů (mluvilo se o plném náměstí apod.), případně vyplývající ze skutečnosti, že zvolený objem 2 dcl neumožňoval pokrýt plošně naprosto všechny občany Příbora. Až na občasná nedorozumění související např. s množstvím požadované dezinfekce, které vysvětlovali dobrovolníci přímo na místě, proběhla ovšem distribuce naprosto hladce. Za to patří díky jak občanům, kteří byli disciplinovaní a plnili pokyny organizátorů, tak především dobrovolníkům, kteří se ujali tohoto úkolu bez jakéhokoli nároku na odměnu a zhostili se ho na výbornou. Šlo především o proškolené pracovnice bezobalového obchůdku Viktorina LOCA, které pracovaly přímo s dezinfekcí, a o příborské skauty, kteří se ujali organizování akce na místě a sdělovali občanům potřebné informace. Poděkování patří také radním města a strážníkům městské policie, kteří se podíleli na organizaci přímo na místě, případně opatřovali

Výdej dezinfekce občanům města. Foto: Pavel Netušil

přinesené nádoby etiketami s informacemi o dezinfekci. No a samozřejmě je nutno vyzdvihnout roli dodavatelské firmy, bez jejichž nabídky a dodatečné pomoci by nebylo co rozdávat. Neplánovaným bonusem této akce se stala pozitivní propagace města. O akci psaly regionální zpravodajské servery, reportáž z akce zazněla i na celoplošné rozhlasové stanici Radiožurnál. Akce ukázala, že je to právě prostředí příborských komunit, na které se v složité době lze s důvěrou obrátit. Tyto komunity nám jasně dokazují, že „město žije".

KOMISE PRO OBČANSKÉ ZÁLEŽITOSTI

BLAHOPŘÁNÍ

Bc. Ivana Bolomová, DiS., matrikářka Městského úřadu Příbor

Vážení jubilanti,

blahopřejeme vám všem, kteří slavíte v této, pro všechny náročné době, své narozeniny a očekávali jste možná návštěvu člena subkomise Komise pro občanské záležitosti. Přijměte alespoň takto na dálku blahopřání a pomyslnou kytičku s dárečkem. Blahopřát nyní nechodíme právě proto, abychom vás nevystavili možnému riziku nákazy novým typem koronaviru. Doufáme, že až tento krizový stav pomine, budeme vám to moci vynahradit. Za všechny členy Komise pro občanské záležitosti přeji vám všem především pevné zdraví a optimistickou mysl.

Blahopřejeme jubilantům narozeným v květnu, kteří slaví své jubileum:

Jaromír Volný
Zdeňka Kotrcová
Ladislav Belica
Drahomíra Plandorová
Josef Veselka
Jan Hanzl
Vladimír Kriške
Jan Paleta
Miroslava Myšková
Jan Dlouhý
Alena Oulická
Emilie Černochová
Vlastimil Cvrkal
Jiří Kavan
Marie Lidvínová
Ludmila Kavková
Mária Hanzelková
Marie Linartová
Dagmar Machalová
Anna Ottová
Alice Rošová
Vlasta Michálková
Marie Šimíčková
Ludmila Šeflová
Richard Fridrich
Vladimír Hanák
Stanislav Jelen
Sylva Rycová
Alena Kratinová
Drahomír Rapala
Helena Peláková
Alois Kadlček
Marie Matlová
Zdeněk Kudr
František Bittner
Drahomíra Filipová

Zároveň blahopřejeme obyvatelům Domova Příbor, kteří slaví tento měsíc své narozeniny:

Jarmila Hrnčárková Pavel Kolář Marie Krpcová Marta Lošáková Libuše Petříková Miroslava Šikulová

MÁTE ROUŠKU?
aneb JAK SE Z ÚŘEDNIC MĚSTSKÉHO ÚŘADU V PŘÍBOŘE STALY ŠVADLENKY

Bc. Ivana Bolomová, DiS., matrikářka Městského úřadu Příbor

Dnes, po více než měsíci vyhlášení stavu krize v České republice, již tato otázka není tak podivuhodná ani tak zoufalá, tedy doufám… Na začátku března 2020, kdy nám všem začala docházet vážnost situace, kterou vyvolal výskyt nového typu koronaviru, tzv. covid-19, jsme však všichni začali řešit „rouškový" problém. Jednorázové roušky nebyly nikde k dostání a panika byla na světě. Vládou vyhlášená povinnost nosit tuto ochranu obličeje nás všechny přivedla k nutnosti roušku někde sehnat. Po netrpělivém čekání na objednané roušky pro terénní pracovníky, které nakonec nedorazily, bylo jasné, že pokud si nepomůžeme sami, nikdo to za nás neudělá. A když se rouška nedala koupit, musela se vyrobit.
Naštěstí je v naší republice nesčetně mnoho šikovných lidí, kteří si umí poradit v každé situaci. Internetem se začalo šířit mnoho

rad a návodů, které na myšlenku šití roušek přivedly také zaměstnance našeho úřadu. S kolegyněmi jsme v prostorách radnice založily improvizovanou amatérskou šicí dílnu. Kdo měl čas a chuť pomoci, přiložil ruce k dílu. Po počátečních peripetiích, kdy jsme nevěděli ani jaký střih zvolit a materiál jsme donesli každý z vlastních zásob, jsme zorganizovali manufakturní výrobu. Prvními testovanými byli členové městské policie, kterým bylo potřeba zajistit pracovní pomůcky okamžitě. Zpočátku se roušky odebíraly ihned po došití od šicích strojů, nebyla šance ani počítat vyrobené kusy. Vychytávali jsme mouchy a snad se nám to i podařilo. Vedení úřadu schválilo nákup nezbytného materiálu a samozřejmostí pak bylo bezplatné vydávání roušek potřebným, kteří je neměli možnost jinak získat. Po pár dnech jsme byli již zkoordinováni a věděli, co máme dělat. Manufaktura se, pouze fyzicky, rozdrobila na jednotlivce a každý šil, stříhal či rozžehloval po vlastní ose. Někdo v kanceláři, někdo doma. Hotové roušky jsme sbírali na podatelně městského úřadu. Byl zřízen také provizorní box, kde mohli nosit ušité roušky občané města.

Tak byla tedy i v Příboře odstartována rouškománie. Zpočátku se lidé ostýchali roušky nosit. Přeci jen to v našich končinách není obvyklé. Teď však již žijeme v „době rouškové“ a většina z nás považuje za samozřejmost si roušku vzít, kdykoliv opouští svůj domov. A i když nošení roušky není nic pohodlného a mnoha lidem běžný život komplikuje, tak heslo „Moje rouška chrání tebe a tvoje rouška chrání mne“ mluví za vše.

Ráda bych ještě uvedla pár statistických dat, dáli se to takto říci. Spočítat přesně vyrobené a vydané kusy roušek není tak jednoduché, protože zpočátku nám je lidé doslova brali z rukou a nebyl prostor na nějaké počítání. Šít roušky jsme začali 13. března 2020, od té doby jsme jich s kolegyněmi – úřednicemi vyrobily více než 1200 kusů a obdrželi jsme také více než 1000 roušek od spoluobčanů, kteří je přinesli na radnici. Vydali jsme v Příboře např. do Domu s pečovatelskou službou 90 kusů, do prodejny Hruška na sídlišti „Benátky“ 15 kusů, na zdravotní středisko na ul. Tyršova 30 kusů, do lékárny na ul. Ř. Volného 30 kusů a do nemocnice v Novém Jičíně 120 kusů. Zajistili jsme roušky zaměstnancům úřadu, členům rady a zastupitelstva města. A v neposlední řadě samozřejmě příchozím občanům, kteří se pro roušku zastavili v budově úřadu. Před velikonočními svátky jsme měli k dispozici přes 150 kusů roušek. Čísla jsou ale stále v pohybu a kdo může tak stále průběžně šije. Situace ale není již tak kritická jako před

Šití roušek na Městském úřadě Příbor. Foto: Pavel Netušil

Roušky pro občany města Příbora. Foto: Pavel Netušil

měsícem, kdy nikdo ani nevěděl, kde roušku sehnat nebo že by si ji vůbec mohl vyrobit.

Tímto článkem bych chtěla vyjádřit veliký dík těm, kdo roušky šijí, distribuují, kdo přispěli materiálem nebo dobrým nápadem na zlepšení výroby. Dík ale patří samozřejmě všem, kdo roušky nosí. Není vše ale jen o rouškách. Soudržnost a empatie jednotlivců je základem pro to, abychom přestáli tyto nelehké týdny a měsíce ve zdraví a v co možná největší psychické pohodě.

NOVÁ SEKAČKA V TECHNICKÝCH SLUŽBÁCH

Ing. Vladimír Pavelka, Technické služby města Příbora

V dubnu jsme pořídili v technických službách nového pomocníka, který by nám měl pomoci se sečením travnatých ploch. Na základě výběrového řízení byla zakoupena nová travní sekačka. Jedná se o sekačku s předním sečením a sběrným košem o objemu 1200 litrů. Sekačka umožňuje výsyp posečené hmoty přímo do přistaveného kontejneru. S ohledem na terénní nerovnosti, které bude muset v našem městě překonávat, disponuje sekačka pohonem všech kol. Variabilitu sekačky podtrhuje možnost snadného připojení různých nástrojů (mulčovač aj.) na místo sekacího zařízení.

Sekačka Ma.Tra. 350. Foto: Vladimír Pavelka

Pevně věříme, že nám tato sekačka pomůže zejména v nadcházejících měsících, kdy je práce opravdu hodně. V období první a druhé seče (tedy duben–červen) totiž dochází k největšímu nárůstu travní hmoty v průběhu celého vegetačního období rostlin. Pokud je toto období ještě doprovázeno srážkami, které nejen že znemožňují sečení, navíc ještě podpoří nárůst travní hmoty, pak se situace pro správce zeleně ještě více komplikuje. Ono přeci jen posekat bezmála 40 ha travnatých plocha za několik týdnů není zcela jednoduchý úkol. Novou sekačku tak v letošním roce pokřtíme první sečí a odstavíme na konci listopadu po sběru listí.

PŘÍBORSKÉ ŠKOLY A ŠKOLKY

ZŠ JIČÍNSKÁ V DOBĚ KORONAVIRU

Mgr. Jarmila Bjačková, ředitelka Základní školy Jičínská, Příbor

Základní škola Jičínská se aktivně zapojila do výroby ochranných pomůcek pro místní zdravotníky. Tyto pomůcky tiskne na školní 3D tiskárně pan učitel Ing. Zdeněk Liška. Rovněž naše kolegyně Mgr. Marcela Šumberová šije roušky pro naše zaměstnance. Do roušek škola zakoupila filtry z nano vláken z liberecké vysoké školy. Oběma kolegům moc děkuji za jejich práci.

Zápis do budoucích prvních tříd

Zápis do 1. tříd se konal netradičně bez přítomností dětí a jejich rodičů, a to v termínu 6. 4.– 17. 4. 2020. 12 zákonných zástupců požádalo o odklad školní docházky, u 9 dětí se přerušilo správní řízení z důvodu nedoručení doporučujících stanovisek poradenského zařízení nebo odborného lékaře. Do dvou 1. tříd ve školním roce 2020/2021 nastoupí pravděpodobně 41 žáků. Na všechny budoucí prvňáčky se moc těšíme.

Vzkaz pro žáky

Mám velkou radost, že aktivně a perfektně spolupracujete se svými pedagogy. Moc vás chválím za výuku přes Školu OnLine, maily, WhatsApp, Skype, atd. Nezapomeňte, prosím, komunikovat na dálku i se svými prarodiči. Svým rodičům, prosím, denně pomáhejte.

Poděkování rodičům

Chtěla bych poděkovat všem rodičům za spolupráci, komunikaci a vedení distančního vzdělávání doma. Vážím si vaší náročné práce a oceňuji vaši domácí výuku s dětmi. Vím, že to nemáte jednoduché a že děláte, co můžete. Moc děkuji.

Poděkování zaměstnancům školy

Děkuji všem zaměstnancům školy za práci v těchto dnech. Moc děkuji pedagogickým pracovníkům za přechod na distanční vzdělávání, za ochotu komunikovat s žáky i jejich rodiči v kteroukoliv dobu. Ve škole pracuje užší vedení školy, ekonomický úsek, paní uklízečky a pan školník. V budově se mění okna, parapety, postupně se maluje celá škola. Všem, kteří nyní pracují v budově školy a odvádí výbornou práci, patří dík.

Všechny vás zdravím na dálku a přeji vám pevné zdraví.

ČINNOST KLUBŮ, SPOLKŮ A ORGANIZACÍ

SENIOŘI JSOU ZPĚT V PŘÍBOŘE

Martin Poruba, aktivizační pracovník Domova Příbor

Ač tomu věřil málokdo, dokonce mnozí optimisté nedoufali, termín rekonstrukce Domova pro seniory v Příboře a následného nastěhování se opravdu vešel do lhůty jednoho roku. Možná by se hodilo vyřknout známou frázi: „Do roka a do dne“. Celou anabázi kolem stěhování si dokázal představit asi jen ten, kdo to zažil v loňském roce, když jsme se stěhovali do Frenštátu pod Radhoštěm, kde jsme obývali Domov pro mládež. Veškerý nábytek se musel důkladně označit, křehké a cenné věci zabalit do krabic, prádlo a oděvy sbalit do pytlů, vše co bylo přiděláno na zdech zase odšroubovat, prostě vše přichystat do posledního hrníčku, aby to našlo své nové místo zase v rekonstruovaném Domově v Příboře. Během čtyř pracovních dní byli v pohotovosti zaměstnanci stěhovací firmy, pracovníci záchranné služby, kteří převáželi klienty v sanitkách a všichni pracovníci Domova, kteří v plném nasazení pomáhali, aby vše bylo co nejdříve na svém místě ke spokojenosti klientů a pracovníků samotných. Poděkování patří také některým rodinným příslušníkům, kteří mnohé věci sami odvezli, případně si příbuzné vzali na pár dní domů.

A jaké změny čekaly klienty po nastěhování? Především třílůžkové pokoje se staly minulostí, klienti tak zažívají pocity většího soukromí a pohodlí, mnozí z nich mají na pokojích sprchu nebo vlastní WC, případně sociální zařízení pro dva pokoje dohromady, což je příjemná změna oproti bydlení ve Frenštátě, kde byly společné WC a sprchy jen jedny na každém patře. Dále vznikly nové pokoje, zařízené novým nábytkem a postelemi a navýšila se kapacita o 8 klientů. Můžeme tak vyhovět vzrůstajícímu počtu zájemců o bydlení v Domově a ubytovat i manželské páry. Výhodou je také stravování v jídelně, která ve Frenštátě chyběla. Ta skýtá možnosti uspořádat kulturní a vzdělávací akce ve větším měřítku a uspokojit velký zájem ze strany seniorů (koncerty, vystoupení dětí z MŠ, promítání a přednášky, školící akce pro zaměstnance…). Částečně nové prostory slouží také jako zázemí ekonomického úseku nebo retro místnost s kuchyňskou linkou, kde bude při kafíčku probíhat např. Čtenářský klub nebo relaxační činnosti. Klienti zde mohou strávit s příbuznými příjemnou návštěvu, či oslavu životního jubilea, nebo jen sledovat televizi a užívat si výhledu velkým oknem na zahradu. Také v každém patře na chodbách jsou zařízeny koutky v retro stylu, sloužící pro návštěvy a samotné klienty. V nových

místnostech přístavby vznikla také například kolárna, sklad nebo Hobby dílna, kde bude probíhat aktivizace seniorů (rukodělné práce, pečení, tvoření s materiály, zelení, Pánské kluby, hraní společenských her…). Na některých pokojích a společných prostorách je položeno nové linoleum, je vymalováno, pro větší bezpečnost jsou po celém Domově nainstalovány požární hlásiče a protipožární dveře, vše dle nařízených norem. Velkou novinkou je výtah vedoucí z každého patra, který vás pohodlně sveze na upravenou zahradu. Klienti se mohou sami, nebo za podpory pracovníků, dostat přímo ven, v budoucnu díky tomu můžeme akce a aktivity pořádat na zahradě a užít si pěkných dní. Zahrada by měla výhledově přivítat také mazlíčky

v podobě kamerunských koz, nebo zde chceme zbudovat bylinkovou zahrádku apod. V době, kdy vznikal tento článek (polovina března 2020) byl Domov stále ve fázi dodělávání jednotlivých úprav (rozmísťování nábytku, přidělávání poliček, zapojování spotřebičů, řešení připojení na sítě, výzdoba interiéru květinami, obrázky a doplňky tak, aby se zde klienti cítili příjemně). Velké díky patří všem, kteří svou rychlostí, pílí a obětavostí přispěli k zabydlení v Domově. Doufáme, že po odeznění hrozby v podobě koronaviru, se rozjede Domov na plné obrátky po všech směrech a využijeme možnosti, které nám „nové" bydlení a jeho okolí naskýtá.

Foto: Pavlína Kavanová

STŘÍPKY Z DOMOVA 2

Martin Poruba, aktivizační pracovník Domova Příbor

Možná si čtenáři všimli v minulém čísle *Měsíčníku* článku, který pojednával o muži, jenž nám zahrál na starožitné housle a obohatil nás tímto zážitkem. Rád bych na to navázal a zmínil opět jeden kratičký příběh, jeden postřeh, jeden další střípek ze zajímavých životů obyvatel našeho Domova. Tentokrát bych prostor věnoval ženě, které si nesmírně vážím pro její vitalitu, optimismus a odhodlání, s jakým zvládá nástrahy života, který k ní nebyl vždy příznivě nakloněn. Hned zkraje bych zmínil, že článek vznikl se svolením klientky a jsem za to nesmírně vděčný. Tak tedy pěkně od začátku. Často si s klientkou spolu „povídáme", a tak mám to štěstí, že jsem se dozvěděl něco z jejího bohatého života. Co je v jejím žití jiného, než u ostatních je fakt, že zhruba od svých 37 let vůbec neslyší, dle vyprávění vinou krádeže naslouchadel, když byla na operaci s kyčlemi. Od té doby se paní potýká s problémy se sluchem a okolí neslyší vůbec. S humorem svým vlastním říká, že to bylo v době, kdy Gagarin prvně vyletěl do vesmíru. Ale zpátky na zem. Naštěstí je paní komunikující, a tak díky dotazům psaným námi na tabulku nebo na papír s ní můžeme vést rozhovor. Z dotazů a vyprávění jsem se dozvěděl, že paní vyrůstala v rodině sládka přerovského pivovaru s typickým pivním bříškem a zásobou piva na sobotu a neděli. S manželem cestovali, pěstovali turistiku a vedli spokojený život až do jeho smrti. Společně vychovali jednu dceru, která ji dodnes v Domově pravidelně navštěvuje. Za svůj život pracovala například jako prodavačka, cukrářka, v továrně na výrobu kufrů, jako účetní na okresním výboru, a tvrdí, že všechny práce ji bavily. Při tom vyprávění se mi na mysl vkrádají otázky, jak to asi muselo být složité, když mnohdy nemohla dobře slyšet ostatní v rodině nebo v práci, jak spolu asi komunikovali, jak vedli běžný život? Jaké to asi musí být neslyšet krásu kolem sebe, zpívat ptáky, šumět vítr, znít hudbu, která se za ta dlouhá léta tolik proměnila a hlavně neslyšet lidi kolem mluvit? Já osobně si to nedokážu ani v nejmenším představit. A právě proto smekám pomyslný klobouk před touto dámou, která po tom všem, co si prožila, vyzařuje optimismem, má jiskru a nepropadá chmurným myšlenkám, neopouští ji humor. Ráda se účastní všech nabízených aktivit. Je velice zručná (rukodělné práce, pletení košíků, pečení, práce se zelení, tkaní koberců na stavu), má kladný vztah ke zvířatům (našim domovským morčatům zpívá písničky, povídá si s nimi a potulí je jako nikdo jiný), tréninky paměti zvládá na jedničku bez minimální podpory ze strany pracovníka. Také díky jejímu zájmu o veškeré dění kolem připravujeme všechna promítání a přednášky s titulky, aby nebyla ochuzena o zajímavá témata. Při skupinovém cvičení patří mezi nejaktivnější a dokáže předcvičit celou sestavu. A to, že neslyší okolí, ji neodrazuje od kontaktu s ostatními, ačkoliv odezvu si může jen domyslet. Klientka má široký všeobecný přehled, ráda luští křížovky, píše vlastní písničky a ráda také zpívá. Před rokem, když jsme se měli stěhovat z důvodu rekonstrukce Domova do náhradního bydlení ve Frenštátě pod Radhoštěm, vyjádřila vlastními verši obavy, jak to bude složité období a zda se ještě dočká návratu zpět do Příbora. Jsem rád, že paní Věra je stále mezi námi a svou osobností obohatila minimálně můj život a přeju jí, aby ji co nejméně trápily zdravotní neduhy, aby nadále zůstala vitální, optimistická, prostě taková jaká je.

„Jaké bude rozlúčení,
když jsme spolu naučení,
v jídelně sedávat,
s balónky si hrávat,
do samého oblbění,
hola-ria holá,
Frenštát už nás volá."

Foto: Martin Poruba

PŘEDSTAVUJI VÁM

aneb KDO BY NEMĚL SCHÁZET V KRONICE MĚSTA PŘÍBORA

Jana Chromcová

Stav: zadaná
Děti: tři (děvče a dva chlapci)
Vzdělání: Střední soukromá škola podnikatelská v Novém Jičíně, obor oděvnictví se zaměřením na navrhování a modelování oděvů
Povolání: krejčová
Koníčky: šití, rodina, zahrádka
V Příboře žije 5 let.

Poprvé jsem paní Janu zaregistrovala, když jsem ještě dělala korektury *Měsíčníku*. Tehdy poslala inzerát – otevírám krejčovství. Zaujalo mě to! Říkala jsem si: ta žena má odvahu, dnes v době, kdy mají mnozí oblečení na jednu sezonu, nakupují levný textil, málokdy opravují rozpárané, a krejčovství? Navíc miluji krejčovinu, ráda šiji, šila jsem dříve téměř vše. Vím, že není snadné vyjít vstříc všem zákazníkům, vím, že je těžké si říct o peníze třeba „jen" za výměnu zipu. Na to vše jsem pomyslela, když jsem četla onen inzerát. V zimě se pak objevil další – pořádám kurz šití. To už jsem si říkala, s tou ženou chci mluvit. A ono to přišlo. Tak nějak samo – přes roušky... Když jsem ji uviděla, zapůsobila na mě jako velmi hodná až křehká žena, přesto plná elánu a odhodlání! Na sobě měla puntíkatou roušku a její oči se po celou dobu, kdy jsme spolu 2 metry od sebe u stříhacího stolu hovořily, usmívaly. Ten úsměv bych vám přála vidět!

1. Které dobré vlastnosti jste zdědila po svých rodičích?

Po tatínkovi, vyučeném důlní zámečníkovi, jsem zdědila dochvilnost, srdečnost, trpělivost a zodpovědnost, taky pracovitost. Mám a vždycky jsem v něm měla oporu. Velice si ho vážím. I bych řekla, že k němu vzhlížím. Je můj vzor. Po mamince, dámské krejčové vyučené v OP Prostějov, mám pečlivost, přesnost, cit pro estetiku, kreativní cítění a detail. Maminka mě učila, že detail je ta poslední tečka. Maminka je i trošku rebel, to mám taky po ní. Mám bratra, který je klidný a vždycky byl, ale já jsem vždycky potřebovala všechno stihnout, všechno se dozvědět. Byla jsem takový rarach, rebel už v dětství (nad rouškou se na mě usmívají véééliké éééé oči plné rarášků...).

2. Vaše nejoblíbenější činnost.

Baví mě samozřejmě děti. Nejstarší Elenka ráda a krásně maluje, je nadaná. Chce studovat střední školu zaměřenou na architekturu a bytový design. (Všimla jsem si, že její obrázek tvoří základ plakátu k mezinárodní výtvarné soutěži Můj sen, je opravdu jako sen.) *Nejmladší syn (4 roky), ten trpí nejvíc tím, že jsem celý den v dílničce. Když přijdu z práce, jsou oba kluci jako mušky, skočí na mě, hned na mě nasedají, doslova se na mě přilepí. Když je objímám cítím, že jsem doma potřebná, je to moc uspokojivé.*

Šití – to mě baví od dětství. Přináší mi relax, pohodu. Baví mě od nápadu přes technologii zpracování, střihové řešení až po výsledek. Baví mě vymýšlet, tvořit. Jsem z krejčovské rodiny. Dědeček byl dámský krejčí. V oděvním podniku v Prostějově byl mistrem. Maminka je také krejčová. Když já studovala, dělala mi doma druhou mistrovou. Někdy jsem měla horké chvilky. Domácí úkoly musely být podle maminky tip ťop. Nelituji toho, vyplatilo se. Babičky také šily. Já jsem sledovala a vzhlížela k tomu, jak se doma tvořilo. A tak vlastně má rodina mě dovedla ke kreativnímu oděvnímu tvoření. Krejčovina je krásný obor a je škoda, že se tady v okolí už nevyučuje.

Baví mě i zahrádka. Vedla mě k ní babička. Když nemám ruce v látkách, v šití, mám je v hlíně. (smích) *Vzpomínám si i na vůni bylinek na půdě – čaje babička dělávala jen z bylinek.*

3. Vaše nejoblíbenější kniha, film, hudba.

Nejoblíbenější knihu – nemám konkrétní, ale ráda si přečtu něco o historii. Moje babička z tatínkovy strany mi podsouvala třeba Marii Terezii, císařovnu Sisi. A už tam jsem se dívala, v čem chodili lidé oblékaní, z čeho se tehdy šilo, kolik mívali vrstev na sobě.

Z filmů mám ráda ty pro pamětníky. Miluji české filmy, komedie na relax. Hodně jsme se nasmáli u Bezva ženské na krku nebo u Žen v běhu. Mám ráda Elišku Balzerovou, Simonu Stašovou, Ivu Janžurovou, Stellu Zázvorkovou. A když si fakt chci udělat radost, děti už spí, tak si pustím dvoudílný film o Coco Chanel. Pouštím si ho většinou, když jsem smutná, v práci se mi nedaří. V tomto filmu vidím inspiraci, vždycky mě jako by nakopne.

Hudba – nemám nic konkrétního, ale ráda si poslechnu Hanu Hegerovou, Marii Rottrovou, Karla Gotta, Zní to zastarale, ale jsou to takové klidné písničky. Jsem tady sama v práci, tak si je s nimi i zazpívám (zvonivý smích). *Ale nebráním se ani dnešní modernější hudbě – třeba Mirai, Olze Lounové apod.*

4. Čím jste chtěla být jako dítě?

Když se nás v 1. třídě ptali, chtěla jsem být zdravotní sestřičkou – v oblečku, čepičce. Ale když jsem si uvědomila, že bych musela do někoho opravdicky píchnout, brzy mě to přešlo. Zůstala jsem raději u píchání do látky. Už jako předškolačce mně babičky dávaly do ruky látky a můj první pokus s jehlou bylo vyšívání. Pak mě maminka maminky učila plést a háčkovat. Ta musela mít trpělivosti! A když jsem bývala u tatínkovy maminky o víkendech, babička si vždycky na večer zvala zákaznice na zkoušky. Pozorovala jsem, jak ženy přinášely krásné látky, tak zvané podpultovky, nádherné. A chtěly z nich něco originálního. A já si říkala, proč vlastně nemít něco jiného? Už na základní škole jsem toužila po šicím stroji. Maminka mě tedy k němu pustila a v 8. třídě přišly první výrobky, ve kterých jsem se už mohla ukázat i venku. (Smích, úplně před sebou vidím tu slečnu v nové halence nebo sukýnce.)

5. Měla jste v dětství svůj vzor?

Tatínek je pro mě vzor jako osoba, je to dobrý člověk. Co se týče profese byl mým vzorem dědeček a je moje maminka. Ti dva mě přivedli k tomu, co dělám dnes. Od dětství mi ukazovali cestu, kam se ubírat a já se v tom našla. Líbí se mi, když jsou lidé hezcí. Vzpomínám si, jak chodili babička s dědečkem na procházky, jak jim to slušelo. Babička klobouček, krásné šaty a dědeček klobouk, oblek. (Stěnu malé dílničky zdobí fotka dětí a také staré fotografie. Na jedné z nich je elegantní pán – dědeček, kterak si vážně prohlíží nově ušité obleky v dílně OP Prostějov.)

6. Co Vás přivedlo k Vašemu povolání?
Dění v rodině, všechny ty prožitky z dětství doma i kolem babiček, dědečka. Ještě dnes mám po dědečkovi šicí stroj – Singrovku – a šije! (Šicí stroj je v dílně přikryt jemnou látkou a jednou ho čeká renovace.)

7. Jaké jsou Vaše vazby na Příbor?
Na podzim to bude pátým rokem, co v Příboře žiji. Ale tatínkova rodina ze strany jeho maminky má kořeny tady a v Trnávce. Jméno pradědečka Bayera je vytesáno na pomníku padlých. Babička říkávala, že padl v zahraničí za 1. světové války. Jinak jsem dětství a dospívání, i kousek života v dospělosti prožila v Bartošovicích. Pak jsme se přestěhovali do Příbora. V dětství jsem ráda bývala u babičky a dědečka v Plumlově, přímo pod zámkem.

8. Které místo ve městě máte nejraději?
Já miluji historii a architekturu – uličky kolem kostela pod náměstím jsou úžasné! Taky piaristická zahrada – tam je relax. A hodně chodíváme s dětmi do přírody – hlavně k Boroveckým rybníkům.

9. Co se Vám ve městě nelíbí?
To je velmi těžká otázka (zamýšlí se a velmi pomalounku odpovídá) – *jsem tu poměrně krátce a nenašla jsem nic, co by se mi nelíbilo. Já si myslím* (oči se paní Janě rozzáří, jako už mnohokrát během našeho povídání), *že Příbor ani nic takového, co by se mi nelíbilo, nemá!* (smích)

10. Máte s Příborem spjatý nějaký zajímavý zážitek?
Mám. Nezapomenutelný. V 6. třídě jsme měli třídního učitele z Petřvaldu a ten nás vzal do Příbora na výlet s přespáním pod stanem. Stanovali jsme na zahradě dnes bývalého Domu dětí v Masarykově ulici. Moc se mi to líbilo. Věděla jsem, kde je v Příboře nádraží, náměstí – i to se mi už tehdy líbilo. Ještě dneska si vzpomínám na ten příjemný pocit, že je Příbor pěkné malé městečko, které mi hodně, opravdu hodně, připomínalo Plumlov.

11. Co byste uvedla jako svůj dosavadní největší úspěch?
(Ani chvilku neváhá.) *To, že mám zdravé děti!!! A hodného partnera, který se o ně dokáže postarat. Taky to, že jsem otevřela krejčovství. Prvně to bylo v Bartošovicích v roce 2009. Pak přišlo první dítě, rozvod, tak to bylo v útlumu. Jak jsme se přestěhovali do Příbora. Byla jsem na mateřské, začalo mi šití chybět. A tak v druhém roce mého mladšího syna jsem otevřela krejčovství v Příboře a říkala si, chytne se tato služba občanům? Bude o ni zájem? Nikoho jsem tady neznala, nevěděla jsem.* (Všude kolem nás visí krásné dívčí šatičky, které musí slušet každé holčičce! Na stole jsou úhledně uložené i bavlněné roušky různého designu. Jedna krabice skončí na městě k rozdání potřebným. Během prvních 4 dnů jich paní Jana se dvěma pomocnicemi ušila 500 až 600 denně). *Pokud mi to současná ekonomická situace umožní, uživím se, chci u toho zůstat nadále. Pokud by to nešlo, byla by to pro mě velká rána. Musím ale říct, že práce krejčové není doceněná. Mnozí – ne ale všichni – si myslí, že člověk sedne ke stroji – třeba i „jen" k nějaké opravě a je to šup šup. No není. Ale práce je to krásná!*

12. Napadá Vás nějaká osobní životní prohra?
Tak něco bylo, ale prohra? Moje maminka říká – pouč se ze svých chyb, ať je neuděláš znovu a znovu, nedívej se dozadu, dívej se dopředu a nejen to, dívej se výš – dál až tam, čeho chceš dosáhnout. To je tvůj hnací motor. Vloni jsem třeba připravila kurz šití. Chtěla jsem lidi naučit, jak si sednou ke stroji, jak ho seřídit, vyčistit, nastavit. Chtěla jsem je naučit dělat střihy, jak vzít míru, jak vybrat materiál k modelu a šít. Kurz jsem rozdělila do 16 lekcí na 4 víkendy. Přihlásily se pouze dvě ženy. Nebyl zájem. Chtěla jsem to zkusit znovu teď na jaře, ale to nevyšlo. Uvidíme, co bude příští rok. Nevzdám to.

13. Kdyby bylo možné znovu se narodit, chtěla byste dělat něco jiného? Být někým jiným?
Neměnila bych. Možná – po škole, když jsem dělala konkurzy do zaměstnání, měla jsem např. nabídku do Prahy, možná bych v krejčovině udělala krok jiným směrem... Ale ne, už jsem tady byla zakotvena, měla jsem známost, nechtělo se mi jinam. Myslím si, že mám krásný život, mám zdravé děti, rodinu, která mě podporuje – jak rodiče, tak bratr a chtěla bych poděkovat i mému příteli. Podporuje mě v podnikání, a hlavně má se mnou trpělivost, protože někdy přijdu protivná, z práce unavená a on se snaží, snaží se i děti tak nějak porovnat. Neměnila bych!

14. Chcete čtenářům Měsíčníku něco vzkázat?
Ano – aby se měli rádi, aby se na sebe usmívali, byli radostní, nedělali si naschvály. Úsměv na tváři je vždycky hezčí a lepší než zamračený obličej. (Paní Jana tato slova říká se vší vážností, ale oči se jí zpoza roušky smějí. Sami jste si museli všimnout, že se dá usmívat na lidi kolem vás i zpoza roušky – a když je ještě k tomu třeba puntíkatá, to teprve hezky vypadá!) Mnohokrát děkuji za rozhovor, byl osvěžující.

Mgr. Irena Nedomová
kronikářka města Příbora

ZA ZAVŘENÝMI DVEŘMI

Silvie Bahnerová, vedoucí Městské knihovny Příbor

Od 13. března je městská knihovna na základě rozhodnutí vlády ČR do odvolání uzavřena. Jedná se o mimořádné opatření proti šíření koronaviru. Všechny výpůjčky a rezervace našich čtenářů jsou během uzavírky automaticky prodlouženy. Splněné rezervace budou k vyzvednutí po otevření knihovny. Poplatky z prodlení během uzavření knihovny nenabíhají. Veškeré kulturní akce jsou prozatím zrušeny.

V dubnu v knihovně proběhla revize knihovního fondu, která se provádí jednou za pět let a byla původně plánována na květen. Všechny regály a obaly knih byly umyty, všechny poškozené obaly nahrazujeme novými. Pravidelně nakupujeme nové knihy, aby naši čtenáři nepřišli o knižní novinky. Prozatím si naši uživatelé mohou půjčovat e-knihy v počtu 10 ks na měsíc. Stačí se na našem webu **www.knihovnapribor.cz**, v záložce E-knihy, přihlásit do svého čtenářského konta a e-knihy si jednoduše vypůjčit do svého čtecího zařízení. Na stránkách **protiviru.knihovny.cz** je zpřístupněno množství elektronických zdrojů, které je možno zdarma číst, sledovat nebo poslouchat on-line nebo na svých čtečkách a mobilních zařízeních. Tento portál vznikl jako rozcestník pro zjednodušení vyhledávání těchto elektronických dokumentů. Maturanti zde např. mají přístup k doporučené četbě.

PŘÍBOR ZA ČASŮ KORONAVIRU

KORONTÉNA

Lucie Zajacová

To takhle v únoru přišla k nám zpráva,
že letos to na jaře nebude žádná sláva.
Z Itálie vrací se čtyřčlenná rodina,
netušíc, že v zahraničí na dlouhou dobu poslední to byla hodina.
„Hlavně ve škole nic neříkejte, děcka,
za měsíc do Rakouska pojedeme, to bude pecka!“

Bohužel však virus se valí jako lavina,
všichni už ví, že není to kravina.
Obchody berou lidé útokem,
dezinfekce doma teče potokem.
Hradby z toaletního papíru městem se šíří,
prach ze šicích strojů vzduchem se víří.

Ačkoliv Českem už plíží se panika,
v domácnostech nastává známá klasika:
„Ach, muži můj, konečně volno máš,
nastal čas, kdy všechny resty doděláš!
Poličku přidělej, už rok to slibuješ,
obývák modře vymaluj, i když v bílé si libuješ.
Až hotov budeš, přijď si pro smeták,
přec nenechám tě sedět doma jen tak!“

Ač muž nadává a hořekuje,
už druhý den modrou barvu z tváře odstraňuje:
„Jak rád bych v hospodě pivečko si dal po doušku,
však běda, nelze píti přes roušku.
Proto vás prosím, všichni je noste,
jinak budu malovat už asi posté!“

KNIHA LÁSKOU NEPŘEČTENÁ

Martin Poruba

Chtěl bych si přečíst, každou tvou kapitolu
a přivonět k listům tvých osobních stránek,
vyzkoušet s tebou zažít pár karambolů,
básnit ti rýmy ze sladkých veršovánek,
jsi kniha netknutá a láskou nepřečtená,
každý den očima bych přeletěl odstavce,
že stránky smutkem se trhají, vůbec nic neznamená,
šťastné dny nemusí být jenom v pohádce,
prsty bych projel každou tvou linku,
a každé písmenko tvou krásou napsané,
nech mne z tebe číst alespoň chvilku,
jen chvíli snít, i když nic se už nestane…

ZLÝ VIR

Jiří Sumbal

Ten vir je fakt blb! Svět je chor, svět je chud.
Ty i ty, chraň se! Dej cos na ksicht. Skryj ret, skryj nos. To je teď in. Zruš styk. Jít ven smíš jen sám či dva. Víc ne. Už ne houf – to je moc! Když zříš lid, jdi pryč. Bo, když kdos kých neb na tě sáh, vir je zde a je zle. Jsi-li stár a chor, pak je ti moc zle. Snad i smrt.

Syn a mať, děd a vnuk teď maj styk jen skrz komp. Zkus fejs či skajp. Chat je též fajn. Text a zvuk jdou bit sem, bit tam skrz drát či vzduch. A je to bit či snad bajt? Spíš bajt, to je víc. A tak to jde furt, den co den. Však střez se a hleď, zda i tam je vir. Sic ne ten, co teď je tu kol nás, však též je zlý.

Sport je fuč – jen zmar. Ni kop, ni puk. Ni hod, ni vrh, ni skok. Snad jen šach mat. Však teď už ni to. Teď už jen o tom, kam co kdo kdys dřív s kým kop. Tak jen ty sám cvič a buď fit. Tu klik, tu shyb – spíš víc než míň. Hub svůj tuk. Ať jsi zdráv, a ne tlust jak vepř.

Rob sám, jez sám, spi sám – žij sám! Víc spi než bdi, ať jsi zdráv. Kup si cos, buď si však jist, že jsi kryt – jak nos, tak hnát (viz text, co výš je tu psán). A pak zas hned dom. Ne jít kams jíst a pít. Dnes, když jsem spal, měl jsem sen, že je máj a že už je líp. A je čas zas se smát. Jít ven na drink či cos sníst, a to ne sám. A dát si bozk či dát si pac a ne se furt jen bát. Tak snad…

ROUŠKOVANÁ…

Pavel Bilík

Potkala nás velmi těžká zkouška,
zakrýt ústa, nos, gumu za ouška,
chráníme tím sebe i svého drahouška,
tohle sice nemá žádného fanouška,
chrání to všechny, lumpa i svaťouška,
dítě, mladého i toho starouška.

Musím to tak nějak napsat, říci,
zůstat jen doma, to je na palici,
pohyb má nastavenou hranici,
do obchodu stále stejnou ulicí,
na procházku jen k nejbližší vesnici,
po břehu Lubiny třeba ke Skotnici.

Teď zatím o lepším jen sníme –
ale ten koronavirus přece jen porazíme.

ROUŠKA - TA NÁS TEĎ VŠUDE PROVÁZÍ, DNES NA HÁJOVĚ U RYBNÍKA NA HRÁZI

Na fotografii pan Pavel Bilík z Příbora. Foto: Helga Bilíková

POŘÁD PEREME ROUŠKY ☺

Na fotografii syn Vladimír v Příboře. Foto: Jindra Kološová

MAŠINA JEDE!

Josef Kresta

Mezi Obecní ulicí a silnicí do Kopřivnice je vklíněno příborské nádraží – banhof*. za kolibřím sadem s listnatými stromy stojí nažloutlá jednoposchoďová budova s peronem. Před ní se táhnou tři páry kolejí a za nimi jako kvočna zeširoka sedí na rampě dřevjany magacin*. Čtvrtá kolej zabíhá za skladiště. Na ní stojí vagóny s nákladem uhlí a dřeva. Kolem celého banhofu se táhne dřevěný plot.

Děcka na Benátkách pojednou křičí: „Mašina jede!“

Vlak dosud není vidět. Píská někde za městem. Za chvíli je pískání zřetelnější. Ozývá se nepříjemný skřípot kol na zatáčkách tratě. Poslední zapískání pod farním kostelem, a již je vidět na trati malá lokomotiva – kafemlejnek. Celý vlak – personka* - pozůstává z jednoho služebního vozu a čtyř vozů osobních. Z vysokého komínu lokomotivy vystupuje kouř a pára za mrazivého: „Huhuhuhu – huhuhuhu!“

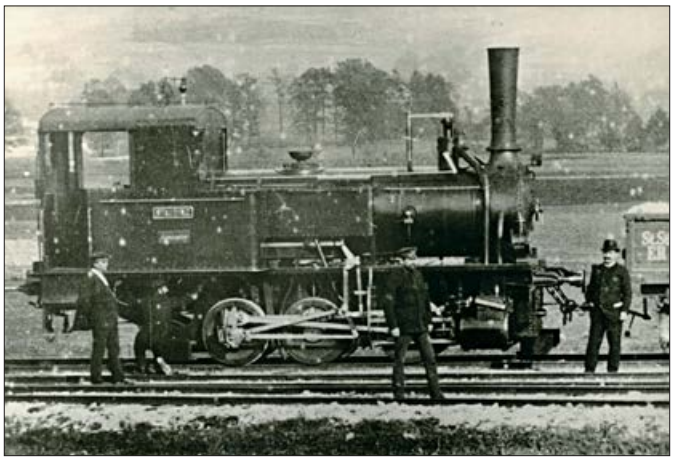

Foto: Parní lokomotiva na železniční trati Studénka–Veřovice (1885). Zdroj: Archiv města Příbora.

Dobíhám na banhof. Vidím, jak od Flussovy soukenické továrny vlak pomalu zpomaluje jízdu a zvolna zastavuje na nádraží. Z lokomotivy vyskakuje „šmirak“ s konvičkou na olej (konvička má dlouhý zahnutý „zobák“) a rychle maže hustým tmavým olejem spodní část lokomotivy (samočinná mazadla tenkrát nebyla).

Mašinfira* zůstává na lokomotivě a pohlíží na ruch na peroně. Minuta uplynula. Průvodčí zavírá vozy zvenčí.

Cuksfira* píská: hotovo! Kondukter* přikládá k ústům měděnou trubku a…

„Ešče* ne, pane kondukter, počkejte trochu, vidíte, tam ešče leti jeden chlap,“ voláme na vlakvedoucího. A na zpozdilce křičíme o závod: „Honem, honem, pantato, cuksfira už odpiskal, kondukter odtrubi a mašina vam ujede!“

Pantáta šťastně dobíhá k vlaku. Nasedá. Kondukter troubí: odjezd! Vlak pronikavě zapíská a š – š – zasyčí to z pístů. Cylindr vyplivuje bokem celé mračno páry. Třetí š – a vlak se pohnul. Následuje další š – š, š, š, š – pára u cylindru se zastavuje a již se z komína ozývá veselé: „Huhu – huhu – huhuhuhu.“ Vlak se rozjíždí.

„Podívejte se, ogaři,“ volá Laďa Bartošův. „Mašinfira a hajcer* ešče vyhlidaju z mašiny a směju se pantatovi, jak ho dohukali!“

Kousek po chodníku na nádraží závodíme s lokomotivou, než se pořádně rozjede. V mračnech páry nás není vidět. Za chvíli nám dochází dech.

Lokomotiva se nám posmívá: „Huhuhuhu – huhuhuhu!“ A vesele ujíždí ke Kopřivnici.

Tak je to den co den. Závody s lokomotivou nás neomrzí.

***

PARNI VUZ**

Sváteční odpoledne.

Stojím před Buskovým domkem a naslouchám. Co to? „Jarine, slyšíš?“

„Slyším,“ odpovídá sousedův synek. „To praskani ide* sem bližej* a bližej od Kopřivnice. Co tež to je?“

Jako by celé Benátky měly dobré uši. Za chvíli je u lávky krdel* synků. Všichni hledí k Mexiku*, natahují uši.

Poděšení lidé vybíhají z chalup. „Kery čert se sem žene? Odkaď? A čemu*? Či snaď bude konec světa?“

„Ja ja,“ šišla Volkula. „Aji Zybilija (Sybila) na ten čas prorokovala konec světa!“ Byla první z domu, aby mohla první po Příboře roznášet nejnovější událost.

„Dite mi s tu Sybilu do haja! V žadne bujdy* nevěřim.“ Karel Šitavanc, otec Jarina, napadá hloupé žvásty Volkové. „No ja, každy neštudyroval na panačka*, tajak* vy. Vy toho vite!“, kouše obávaná klepna.

„Študyroval, neštudyroval, po tym vam nic není,“ odráží útok náš soused. „Zamětajte si před svojim prahem.“

„Neznabozi socijalisti* su chytřejši ež my boraci,“ syčí Volková.

Náš soused Šitavanc je pokrokový člověk a trn v očích zpátečníků. Odplivl si. Taková drbna mu nestojí za hádku. Povídá k sousedovi Bohumínskému: „Šak uvidime, co to jede po cestě. Je to ešče daleko. Gdesik u Včelinku (hostince).“

„Baj to tak vypada,“ souhlasí Bohuminský. Nevraživě hledí na Volkulu. „Ta ani mrtvym v hrobě neda pokuj.“

Rovný rovného si hledá. Kolem Volkové narůstá kopa rob*. Brebeňťa* jak židé o šábesu. Jejich posuňky a řeč nenapodobí ani ten nejlepší řečník.

„Tam, tam – v zákrutě cosik jede!“, křičí jako posedlý jeden synek.

Dvacet párů očí vystřelilo tím směrem. Lidé hledí a hledí a nechtějí věřit svému zraku: po cestě od Kopřivnice jede landaur* bez koní. V něm sedí, kdo to tam sedí?

Za vozem to příšerně praská. Mračna dýmu a prachu vystupují vysoko vzhůru.

„To su istě čerti z pekla,“ straší Volková. „Od bran pekelných vysvoboď nas, Pane!“ A křižuje se. Ostatní roby též. Všechny stojí nehnutě, jak Lotova žena při zkáze Sodomy a Gomory. Už jim i jazyky zdřevěněly. Hrůzou. Jen hledí a hledí na pekelný vůz bez koní a na ty čerty ve voze.

Všude je zmatek. Koni se plaší, obracejí a ženou se úprkem do města. Pomalejší krávy sjíždějí s povozy na kamenec*. Ocasy mají zdviženy vzhůru.

Kupodivu! Čerti v pekelném voze vyhlížejí jako skuteční lidé. Ajajaj – jsou oblečeni jako na bál, v černém, ve fracích. Jeden z nich má na hlavě lesklý černý cylindr a ten druhý, co drží v ruce jakési heblo*, má na hlavě buřku*. Bílé vysoké kragle* u krku, bindle* a manžety až příliš dokazují, že čerti v pekle mají stále krmaš*.
Pekelný vůz rychle projíždí kolem nádraží. Jen se mihl kolem nás. Zanechal za sebou kouř, silniční prach a pekelný smrad. Tak to přece byli čerti!
Volkové se vrací řeč. Praví hodně hlasitě, aby to zaslechl Karel Šitavanc: „To istě sam Luciper z pekla si přijel na ohnivym vozu pro ty neznabohy socijalisty!“

***

Vokuli to tentokrát nevyšlo. Příboráci za chvíli vědí, že městem projel první slavný „parni vuz“. Byl to ovšem omyl, neboť viděli první automobil s výbušným motorem. Auto řídil mistr Sviták. Vezl pány fabrikanty. *(Pokračování příště.)*

** Poznámka editora: *Parním vozem* nazývali staří Příboráci první automobily, které začaly městem na počátku 20. století projíždět. Josef Kresta ve svých vzpomínkách zaznamenal vůbec první jízdu automobilu Příborem. Leopold Sviták (1856–1931) zkonstruoval v Kopřivnici v roce 1897 první rakousko-uherský osobní automobil NW Präsident.

(KRESTA, Josef: Tvář starého Příbora (1895–1905). Obrázky z mého dětství. Kus historie rodného města, strojopis, nepublikováno, s. 45–46, 51–53.)

Slovníček příborského nářečí podle Josefa Kresty:
bahnof – nádraží / bindla – vázanka, krvata / bližej – blíže / brebentiť – mlet pusou, rychle mluvit / bujdy – blbosti / buřka – buřinka / cuksfira – průvodčí ve vlaku, četař / čemu – proč / ešče – ještě / hajcer – topič / hebla – všelijaké věci / ide – jde / kamenec – řečiště / kondukter – průvodčí / kragel – límec / krdel – houf / krmáš – posvícení / landaur – kočár / (dřevjany) magacin – skladiště / mašinfira – strojvůdce / panaček – kněz / personka – osobní vlak / roba – žena / socijalisti – socialisté / tajak – jako

Děkuji Mgr. Pavlu Šustalovi, vedoucímu Státního okresního archivu Nový Jičín, za udělení souhlasu s publikováním vzpomínek J. Kresty a za kromobyčejnou ochotu při vyhledávání archivního materiálu.

K vydání edičně připravil Mgr. Tomáš Motlíček.

HISTORICKÉ HORIZONTY

VÝZKUMY JOSEFA SLAVÍČKA V LIBHOŠTI A KLOKOČOVĚ (1901–1911) A PRŮZKUM LIBHOŠTĚ ARCHEOLOGICKÝM KLUBEM PŘÍBOR - II. ČÁST

JUDr. Aleš Uhlíř, člen Archeologického klubu Příbor

První část uveřejněná v předcházejícím vydání příborského *Měsíčníku* zmínila geologicko-paleontologické aktivity Josefa Slavíčka. Slavíček v této oblasti vykonal obdivuhodné dílo, přestože pro svou práci měl jako vesnický farář k dispozici skromné prostředky (odbornou literaturu si opatřoval zprostředkovaně pomocí přátel, např. Josefa Klvani, z knihoven ve Vídni aj.). Slavíček byl ve své době citován v pracích významných badatelů (např. Janem N. Woldřichem). Ze Slavíčkových sběrů bylo v roce 1911 určeno 32 druhů korálů, z toho 14 druhů dosud nepopsaných. Velká část Slavíčkovy sbírky, zejména zkřemenělých korálů, je v Naturhistorisches Museum ve Vídni. V několika českých muzeích se nachází celkem asi 120 kusů těchto zkamenělin z původní Slavíčkovy sbírky a větší množství zkamenělin ve štramberském jurském vápenci nasbíraných Slavíčkem na východních svazích Libhošťské hůrky.
Sbírku 2 500 pazourkových souvků s fosiliemi (nálezy z let 1901–1904) Slavíček věnoval v roce 1905 Moravskému zemskému muzeu v Brně. Zpráva o věnování je v muzejním časopise z roku 1905, samotná sbírka je však považována za ztracenou. V Muzeu ve Frenštátě pod Radhoštěm je uložena část Slavíčkovy písemné pozůstalosti. Nachází se v ní Slavíčkův rukopis, dosud nepublikovaná práce asi z roku 1909 o pazourku, jeho vzniku a procesu vzniku fosilií. Sběr a výzkum fosilií ukončil Slavíček náhle po roce 1911. Zřejmě z vdechování křemenného prachu při ručním pořizování výbrusů onemocněl plicní chorobou, byl dlouho nemocen a pak již nebyl fyzicky schopen podnikat dlouhé pěší výlety a pracovat v terénu.
V kronice farnosti Libhoště vedené od roku 1883 jsou fotografie z prvního desetiletí 20. století, které dokumentují Slavíčkovy geologické výzkumy. Jedná se o 18 malých kontaktních fotografií čtvercového formátu. Povrch vybledlých fotografií je mírně zvlněný. Soubor představuje 10 fotografií pískoven, v nichž Slavíček sbíral pazourkové zkameněliny, 6 fotografií lomu v Klokočově (naleziště zkřemenělých hub a korálů) a 2 fotografie zkřemenělých

Obr. 1: Slavíčkovy fotografie lomů v Klokočově a korálů z Klokočova – Pamětní kniha farnosti Libhoště od roku 1883, Římskokatolická farnost Libhošť.

korálů z Klokočova. Fotografie vznikly pravděpodobně někdy kolem roku 1905. Některé Slavíčkovy poznámky jsou z roku 1911. Fotografie zobrazující Slavíčkovu práci v terénu a dnes neexistující pískovny a lomy byly dlouho považovány za ztracené. Pořízení fotografií z farní kroniky bylo umožněno díky vstřícnosti duchovního správce římskokatolické farnosti v Libhošti P. Mgr. Dušana Zeliny. Josef Slavíček byl kronikářem obce Libhošť. Výsledky svého archeologického průzkumu popsal v textu *Pravěk Libhoště* na stranách 57–60 pamětní knihy zavedené dne 1. června 1923. Zmiňuje pravěké osídlení kraje v době ledové (objevy v jeskyních na Kotouči ve Štramberku). V té době žili podle něj lidé také na Libhošťské hůrce a v jejím okolí, což podle Slavíčka dokazují nálezy kamenných nástrojů na „Hůrce" a na libhošťských polích. *„Pisatel této kroniky"*, píše Slavíček, *„zabývaje se geologií, mineralogií a prehistorickou archeologií, prozkoumával zevrubně okolí Libhoště a tu nalezl na zmíněných místech několik nástrojů kamenných, které vložil do krajinského muzea v Novém Jičíně. Jsou to pazourkové nožíky, pazourkové šipky a pazourková škrabadla."* (citováno z Pamětní knihy obce Libhošť, s. 58 – viz poznámka na konci). Vedle nástrojů, které lze zařadit do paleolitu, Slavíček v Libhošti nalezl také nástroje neolitické popsané jako „pikritový mlat" a „kamenné sekyrky". Slavíček tak prokázal pravěké osídlení Libhoště po dlouhé časové období.

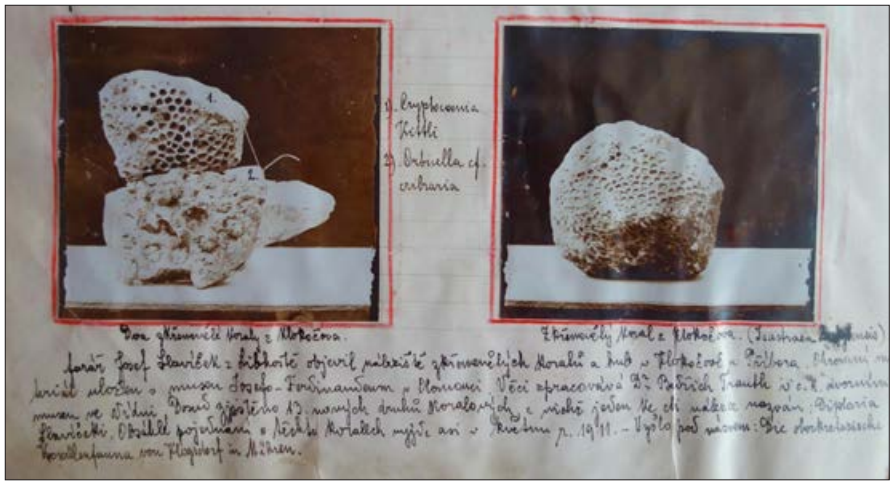

Obr. 2: Slavíčkovy fotografie lomů v Klokočově a korálů z Klokočova – Pamětní kniha farnosti Libhoště od roku 1883, Římskokatolická farnost Libhošť.

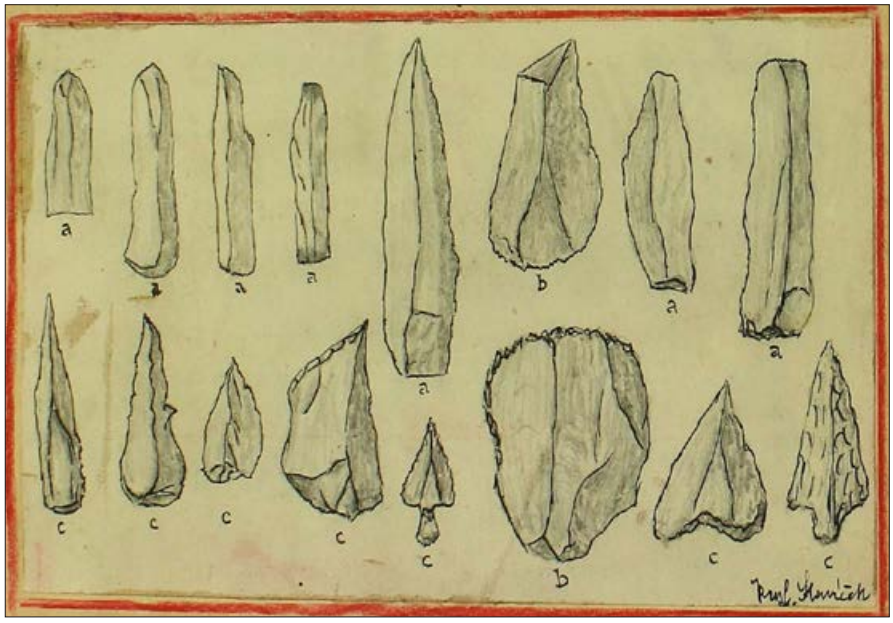

Obr. 3: Slavíčkova kresba kamenných nástrojů nalezených v Libhošti - Pamětní kniha obce Libhošť z roku 1923, Archiv obce Libhošť, s. 58, inv. č. 2 Státní okresní archiv Nový Jičín (www.digi.archives.cz).

Slavíčkova národopisná činnost je úctyhodná. V roce 1929 odkoupilo celou Slavíčkovu národopisnou sbírku tehdejší Umělecko-průmyslové muzeum Ostravsko-karvinského revíru v Moravské Ostravě. Slavíček peníze získané prodejem sbírky sám v důchodu nepoužil, něco z nich rozdal a zbytek byl znehodnocen zablokováním vkladu za německé okupace. Slavíčkovu sbírku tvořily tisíce nejrůznějších předmětů (např. malby na skle, výšivky, lašské a valašské čepce, dýmky, malované porcelánové džbánky, šály a mísy, čajové a kávové soupravy, relikviáře, monstrance, kropenky, betlémy, nábytek, hodiny, ozdobné prýmky ale i předměty tak „obyčejné" jako knoflíky, kterých na 58 kartonech bylo 7 117). Na důchod se Josef Slavíček odstěhoval do Frenštátu pod Radhoštěm, kde dne 6. 11. 1944 umírá.

V porovnání s impozantním objemem těchto národopisných sbírek zůstávají Slavíčkovy aktivity v archeologii a geologii nezaslouženě v pozadí a pomalu se na ně zapomíná. Tato část Slavíčkova díla dosud nebyla náležitě zhodnocena. Po Slavíčkovi se revizí geologicko-paleontologických nálezů v Libhošti již nikdo nezabýval. Pouze v případě klokočovské fauny bylo v 60. letech 20. století novými sběry provedeno moderní paleontologické zhodnocení. V dnešní době již Slavíčkem objevená naleziště, lomy v Klokočově, neexistují. Pokud jde o zkameněliny pazourkových souvků z Libhoště, byly by nový soustavný výzkum a zhodnocení obtížné. Pískovny se stěnami vysokými až 20 metrů v Libhošti a sousedních Závišicích nejsou. Pokud je známo, nebyly k novému výzkumu využity ani řadu let trvající práce na stavbě dálnice D 48 (s plánovaným ukončením v roce 2020), jejíž hluboké odkryvy zasáhly místa Slavíčkových sběrů. I po více než 110 letech tak Slavíčkovy práce stále zůstávají jediným významným pramenem a ztracená sbírka čítající 2 500 zkamenělin pazourkových souvků z Libhoště nebyla jinými sběry nahrazena. Vzhledem k dnešním okolnostem je nejspíše nenahraditelná. Slavíček ji stručně popsal ve své publikaci z roku 1905, ale zpracována nikdy nebyla. Je stěží uvěřitelné, že vědění o geologických a paleontologických souvislostech Slavíčkových „zkamenělin bludných pazourkových valounů" nijak významně nepokročilo a že ani Slavíčkova paleontologická sbírka klokočovských zkamenělin dosud nebyla v shrnující práci dostatečně zpracována a zhodnocena.

V 70. letech 20. století navázal na Slavíčkův archeologický průzkum archeologický kroužek v Příboře (dnes Archeologický klub Příbor). Závěrečná III. část v příštím vydání příborského *Měsíčníku* bude věnována objeveným lokalitám a novým poznatkům, které za 50 let přinesl průzkum Libhoště a jejího okolí Archeologickým klubem Příbor.

75. VÝROČÍ OSVOBOZENÍ MĚSTA PŘÍBORA

V neděli 6. května 1945 v ranních hodinách vstoupila vojska Rudé armády do Příbora a město osvobodila. Německá vojska se po odstřelování předešlého dne z města stáhla směrem k Novému Jičínu. Po šesti letech a osmi měsících se z německého Freibergu stal opět český Příbor. Na radnici zavlála československá státní vlajka.

Sovětští vojáci vstoupili 6. 5. 1945 do Příbora. Most spojující Klokočov s Příborem zničil Wermacht téhož dne krátce po půlnoci (00:22 hod.). Rozlomený most rudoarmějci zpevnili provizorním dřevěným přemostěním (fotografie zachycuje dokončovací tesařské práce). Po průchodu pěšího a jízdního vojska následoval přesun těžké vojenské techniky.

Sovětští vojáci odpočívají na příborském náměstí u amerického polopásového obrněného transportéru M3 Half-track, který byl po roce 1942 běžnou součástí sovětské armády. V pozadí vidíme i několik lehkých nákladních automobilů GAZ-AA sovětské výroby.

Veřejné shromáždění obyvatel Příbora na náměstí u radnice dne 9. 5. 1945. Oslava konce druhé světové války v Evropě. Okna radnice byla poškozena během bojů o město. U sloupu před radnicí je umístěna úřední deska („Denní rozkaz“) informující občany o situaci ve městě.

Fotografie vybral a okomentoval Mgr. Tomáš Motlíček.

Foto: Josef Víta, reprodukce z negativů zhotovil Rudolf Jarnot. Zdroj: Archiv města Příbora.

TENKRÁT V KINĚ RUDÁ HVĚZDA ŠIROKOÚHLÉ PROJEKCE ITALSKÝCH WESTERNŮ V PŘÍBOŘE

Mgr. Jan Švábenický, Ph.D., Odbor kultury a cestovního ruchu Městského úřadu Příbor

V loňském, květnovém, vydání *Měsíčníku města Příbora* (2019, č. 5, s. 23–34) vyšel souhrnný text o dramaturgii a distribuci italského westernu v kině *Rudá hvězda* v Příboře v období 70. a 80. let minulého století, který vycházel z doposud probádaných zdrojů. Na základě dalších prostudovaných materiálů, uložených ve *Státním okresním archivu* v Novém Jičíně, došlo nejen k potvrzení některých předchozích výzkumných závěrů, ale také k rozšíření tématu o nové historické poznatky. Dochované programové letáky, brožury a plakáty příborského kina dokládají, že italský western patřil v dramatické i komediální rovině k divácky nejúspěšnějším promítaným filmům. Velký zájem publika ohledně této napínavé podívané souvisel do určité míry také s popularizací žánru v československém filmovém i nefilmovém periodickém tisku, který byl k dispozici i ve společenském sále příborského kina vedle vstupu do projekční místnosti. Československá filmová publicistika, charakterizující italský western jako sociokulturní fenomén své doby, i reklamní plakáty a fotosky k u nás distribuovaným snímkům lákaly publikum na atraktivní podívanou.

Podle dochovaných dobových zdrojů byl v příborském kině mládeži přístupný komediální model italského westernu vycházející z národního humoru a formálních postupů němé grotesky. Patří mezi ně snímky *Malý unavený Joe* (...continuavano a chiamarlo Trinità, 1971) a *Podivné dědictví* (...e poi lo chiamarono il Magnifico, 1972) Enza Barboniho a *Vůně cibule* (Cipolla Colt, 1975) Enza G. Castellariho, jejichž ironický a pitoreskní přístup k žánru se vymykal cenzurním opatřením. Hranice věkové přístupnosti se nevztahovala ani k některým dramaticky pojatým snímkům, v nichž představují násilí a zabíjení součást spektakulárního dobrodružného vyprávění s ironickými prvky. Tato okolnost se týkala především westernu *Trumfové eso* (I quattro dell'Ave Maria, 1968) Giuseppa Colizziho, který byl příborskou dramaturgií z důvodu hereckého obsazení Terence Hilla a Buda Spencera často a záměrně označován za komediální podívanou, neboť publikum si spojovalo filmy s touto dvojicí především s komediálně pojatými snímky. Ve skutečnosti se jedná o dramatický western kladoucí důraz na psychologické vyprávění a příběh o pomstě.

Detail programového plakátu kina Rudá hvězda v Příboře (1973). Zdroj: Státní okresní archiv Nový Jičín. Foto: Jan Švábenický

Dramaturgické zastoupení italského westernu v příborském kině *Rudá hvězda* dokládají dochované informační materiály, kterými jsou vedle *Kulturního zpravodaje Domu kultury ROH Příbor* především programové letáky a plakáty vydávané *Okresní správou kin* v Novém Jičíně. Žánrové i dějové charakteristiky se v těchto tiskovinách v některých případech liší, což úzce souviselo s odlišnými přístupy k oslovování širokého publika konkrétními atributy jednotlivých promítaných filmů. Italský western se v období socialismu v československé distribuci 70. a 80. let vyznačoval rovněž různými hranicemi věkové přístupnosti, která se postupně – zejména v období 80. let – proměňovala a docházelo v rámci cenzurních stanovisek k pozvolnému zpřístupňování této podívané dospívající mládeži. Tuto dramaturgickou i etickou tendenci lze vysledovat také v informačních materiálech kina *Rudá hvězda*, což rozkrývá také skutečnost, z jakých morálních a výchovných pozic byl italský western v Příboře a novojičínském okrese kulturními orgány vnímán. K omezením docházelo zejména u westernů rozvíjejícím obraz násilí, sexuality či lidového vulgarismu.

Z dostupných propagačních a informačních materiálů vyplývá, že divácky nejúspěšnější italský western promítaný v Příboře byl epický snímek *Tenkrát na Západě* (C'era una volta il West, 1968) Sergia Leoneho, který měl v kině *Rudá hvězda* premiéru v sobotu 28. července 1973 ve 20:00 hodin. Leoneho film patřil v letech 1973–1989 k nejvíce reprízovaným titulům v dramaturgickém plánu kina a v průběhu let se postupně posouvala také hranice jeho věkové přístupnosti. Přestože bylo promítání Leoneho filmu státní cenzurou schváleno již 12. února 1970, do široké distribuce byl uveden s datem celostátní premiéry až 1. června 1973. Příborská projekce proběhla téměř o dva měsíce později, kdy byl Leoneho western již pevnou součástí programu československých kin. Další odlišností byla skutečnost, že promítání filmu bylo majitelem monopolu – *Ústřední půjčovna filmů Praha* – povoleno pouze do 30. června 1976, ale v Příboře byl snímek podle dochovaných programových letáků promítán i v následujících letech. Například 25. a 26. prosince 1979 s reklamní charakteristikou *„Repríza vynikajícího westernu Tenkrát na Západě"*.

Podobně jako u snímků jiných italských populárních žánrů promítaných v příborském kině, rovněž u Leoneho westernu úzce souviselo postupné snižování hranice přístupnosti jak s obecnou proměnou vnímání násilí a zabíjení ve filmu, tak i s tendencí dramaturgie kina zajistit projekcím filmů větší návštěvnost. Zatímco ještě v roce 1979 byl Leoneho western v Příboře mládeži nepřístupný, v době jeho celostátní obnovené premiéry stanovené na 1. června 1987 (s monopolem na promítání do 30. června 1991) byl snímek v příborském kině *Rudá hvězda* nepřístupný pouze do patnácti let, přestože byl státní cenzurou opět vyhodnocen jako podívaná s klasifikací mládeži nepřístupno. Divácká úspěšnost Leoneho filmu – nejen v Příboře – spočívala především v jeho sofistikované vyprávěcí struktuře a rafinovaném filmovém stylu, kterými se odlišoval od ostatních u nás distribuovaných italských westernů. Zejména širokoúhlá kamera Tonina Delli Colliho, lyrická hudba Ennia Morriconeho a realistická výprava a kostýmy Carla Simiho prezentovaly našemu publiku western jako spektakulární podívanou s odkazy na italskou kulturní tradici i výtvarnou ikonografii.

zdrojů můžeme pouze vysledovat, že nejvíce repríz měly v příborském kině podle následujícího řazení filmů Leoneho *Tenkrát na Západě*, Barboniho *Malý unavený Joe*, Colizziho *Trumfové eso* a Manініho *Odešli jsme jako kněží, vrátili jsme se jako kuráti*. Dne 18. ledna 1975 bylo kino *Rudá hvězda* znovuotevřeno po roční rekonstrukci jako širokoúhlé, čímž mělo příborské publikum možnost shlédnout většinu italských westernů distribuovaných převážně od druhé poloviny 70. let v jejich původním širokoúhlém formátu. Neúplnost pramenů nám nedovoluje zasadit do historického kontextu také promítání jiných italských westernů v Příboře, které byly v období 70. a 80. let oficiálně uvedeny v široké československé distribuci. Jejich teoretické zkoumání by tedy vedlo pouze ke spekulativním a nepřesným závěrům zkreslujícím historické skutečnosti.

V prvních porevolučních letech na počátku 90. let měly v české kinodistribuci opožděnou premiéru tři italské westerny, které se v Příboře promítaly v již přejmenovaném kině *Úsměv*. Snímky *Pro hrst dolarů* (Per un pugno di dollari, 1964) Sergia Leoneho, *Pravá a levá ruka ďábla* (Lo chiamavano Trinità…, 1970) Enza Barboniho a *Mé jméno je Nikdo*

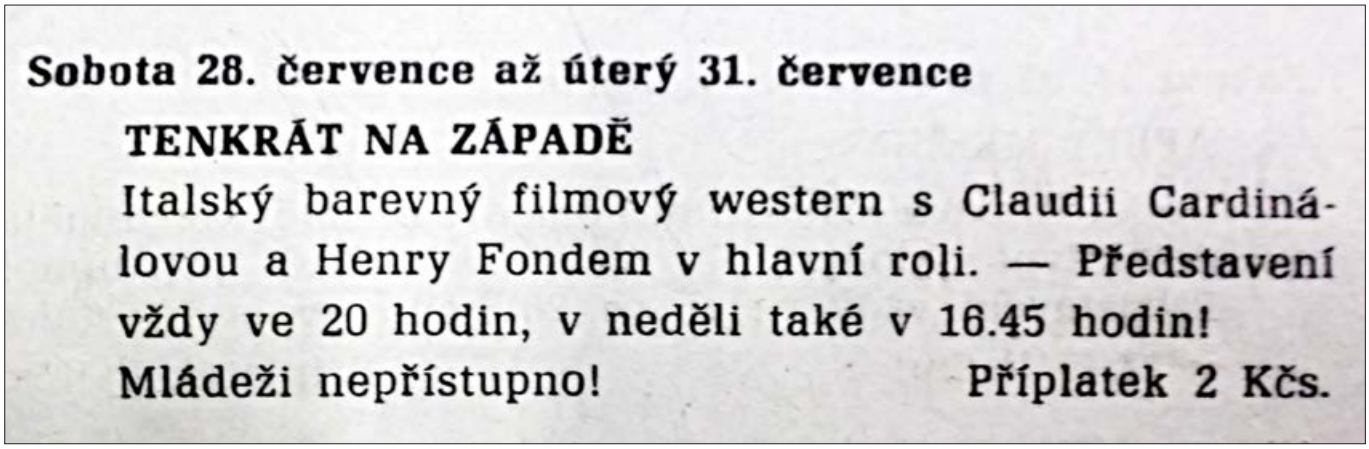
Sobota 28. července až úterý 31. července

TENKRÁT NA ZÁPADĚ

Italský barevný filmový western s Claudii Cardinálovou a Henry Fondem v hlavní roli. — Představení vždy ve 20 hodin, v neděli také v 16.45 hodin!

Mládeži nepřístupno! Příplatek 2 Kčs.

Detail programového letáku kina Rudá hvězda v Příboře (1973). Zdroj: Státní okresní archiv Nový Jičín. Foto: Jan Švábenický

Z komediálních italských westernů byl v příborském kině, podle dochovaných zdrojů, nepřístupný pouze snímek z mexické revoluce *Odešli jsme jako kněží, vrátili jsme se jako kuráti* (Partirono preti, tornarono... curati, 1973) Bianca Manініho, jehož nepřístupnost spočívala především v zobrazení atributů odporujících kulturní a morální výchově mládeže. Manініho western, vycházející také z tradice italského lidového divadla a humoru, obsahuje, kromě transvestitismu a vulgarismu v dialozích také prvky erotického fetišismu. Pozdější dobrodružný western *Tex a pán temnot* (Tex e il Signore degli abissi, 1985) Duccia Tessariho, byl v Příboře shodně s celostátní distribucí uveden s doporučením nevhodné přístupnosti do dvanácti let, neboť se snímek promítal v československých kinech již na konci 80. let v době pozvolného přehodnocování věkové přístupnosti i vnímání násilí a zabíjení ve filmu. Společně s Leoneho *Tenkrát na Západě* a Colizziho *Trumfovým esem* zastupoval Tessariho snímek v příborském kině dramatickou polohu italského westernu kladoucí větší důraz na psychologické napětí než na ironickou nadsázku.

Ve sbírkových fondech *Státního okresního archivu* v Novém Jičíně nejsou dobové programové plakáty a letáky kina *Rudá hvězda* ani informační brožura *Kulturní zpravodaj Domu kultury ROH Příbor* dostupné kompletní, tudíž nemůžeme určit, které snímky se nejčastěji reprízovaly. Z dochovaných

(Il mio nome è Nessuno, 1973) Tonina Valeriiho, uvedené v roce 1993, měly již pouze několik repríz v konkrétních měsících své premiéry. Všechny tři filmy, jejichž promítací monopol vlastnila soukromá distribuční společnost *Gemini Film*, se mírně lišily v hranici přístupnosti. Zatímco Barboniho pitoreskní a Valeriiho nostalgický western byly mládeži přístupné, Leoneho temný a krvavý příběh byl v rámci uvolněných společenských poměrů promítán s doporučenou přístupností od dvanácti let. Tyto snímky již nebyly v československých kinech uvedeny jako podívaná reprezentující aktuální tendence v italské kinematografii, ale jako doklad mezinárodní divácké popularity a kultovního postavení italského westernu. Populární žánr byl v tomto období již pevnou součástí filmové historie.

Děkuji kolegům Mgr. Lence Chobotové, Mgr. Petře Heraltové, Mgr. Pavlu Šustalovi, Mgr. Martinu Vitkovi a Bc. Radku Martynkovi ze Státního okresního archivu Nový Jičín za velkou ochotu a vstřícnost při přípravě studijních materiálů.

Poznámka:

Faktografické údaje k jednotlivým citovaným filmům pocházejí z distribučního periodika Filmový přehled a publicistického časopisu Kino, konkrétně z čísel vydávaných v letech 1973–1993.

ČTENÍ BIBLE O LETOŠNÍCH VELIKONOCÍCH V PŘÍBOŘE BYLO! ☺

Mgr. Martin Okáč, křesťanský sbor Bratrské jednoty baptistů Příbor

BJB Příbor Bratrská jednota baptistů

V dubnu v roce 2020 byly tak trochu jiné Velikonoce… Díky celosvětové koronavirové pandemii zůstaly kostely také u nás zavřené a žádná veřejná shromáždění se konat nemohla. Vypadalo to, že bude všechno úplně jiné než v předešlých letech. Přes to všechno se něco tradičně velikonočního zachovalo! Celonárodní čtení Bible o Velikonocích se i letos v Příboře uskutečnilo… Nesešli jsme se, jako v minulých letech, na příborském náměstí či v městské knihovně. Tentokrát se k tomuto společnému čtení mohl připojit kdokoliv z nás Příboráků z tepla a bezpečí svého domova a společně se připojit ke čtení Bible ve stejný čas, v průběhu celého svátečního velkopátečního dne. Návrh zněl jasně: číst společně Janovo evangelium z Nového zákona z Bible.

Kdo ze zájemců o čtení svoji Bibli neměl, tak si ji mohl po celý velikonoční týden odnést z našeho stánku u bývalé restaurace Mexiko, v jejíž rekonstruovaných prostorách se za normální situace nově schází k bohoslužbám a dalším aktivitám křesťanské společenství Sboru Bratrské jednoty baptistů (BJB) v Příboře, které také letošní čtení Bible v Příboře organizovalo.

První křesťané věděli, že nepotřebují konat velká shromáždění, ale mohou se propojit v společném Duchu úplně odkudkoliv, včetně svých domácností v kruhu svých blízkých. Věříme Bohu, že i tato letos výjimečná událost přinesla v této náročné době do života každého z nás tolik potřebnou naději a radost čerpanou z pramene živé vody vyvěrajícího z četby knihy knih.

Tuto událost již tradičně, jako ve dvou předchozích letech, podpořila Městská knihovna Příbor a zaštítil Mgr. Pavel Netušil, místostarosta města Příbora, za což jim patří náš vřelý dík.

Věřím, že jste spolu se mnou zvědaví, jaké výzvy přinesou Velikonoce v roce 2021. Společně to však jistě zvládneme! ☺

Foto: Martin Okáč

STRIP

FREUDOVY NOČNÍ MŮRY

JAK DOKTOR FREUD OSLAVIL NAROZENINY.

AUTOŘI: TOMÁŠ KOPŘIVA, JAN ŠVÁBENICKÝ, 2020.

INSTITUCE, KROUŽKY A KURZY

Instituce / Kroužky / Kurzy	Otevírací doba	Adresa / Kontakt
Muzeum a pamětní síň Sigmunda Freuda	**Út–čt:** 8:00–12:00 / 13:00–16:00 hod. **So:** 9:00–17:00 hod.	**Adresa:** Piaristický klášter, Lidická 50 **Web:** www.muzeum-pribor.cz **E-mail:** muzeumpribor@seznam.cz ☎ 556 725 191
Rodný dům Sigmunda Freuda	**duben–září:** Út–ne: 9:00–17:00 hod.	**Adresa:** Zámečnická 117 **Web:** www.freudmuseum.cz **E-mail:** rodnydum@seznam.cz ☎ 556 722 200
Městská knihovna Příbor	**Oddělení pro dospělé:** **Po:** 8:00–12:00, 13:00–15:00 hod. **Út, čt, pá:** 8:00–12:00, 14:00–18:00 hod. **Oddělení pro mládež:** **Po:** 13:00 –15:00 hod. **Út, čt:** 13:00 –17:00 hod.	**Adresa:** Piaristický klášter, Lidická 50 **Web:** https://pribor.knihovna.info **E-mail:** knihovna@knihovna-pribor.cz ☎ 556 725 037
Galerie v piaristickém klášteře	**Po, st:** 8:00–11:00 / 12:00–17:00 hod. **Út, čt, pá:** 8:00–11:00 / 11:30–14:00 hod. Vernisáže a výstavy fotografií	**Adresa:** Piaristický klášter, Lidická 50 ☎ 556 455 444
Turistické informační centrum Příbor	**Po–ne:** 8:00–12:00 / 12:30–17:00 hod.	**Adresa:** Jičínská 54 **Web:** https://turista.pribor.eu/tic/ **E-mail:** tic@pribor-mesto.cz ☎ 556 455 444
Kulturní dům Příbor	Instituce pořádající kulturní, společenské, zábavné a vzdělávací akce. Poskytuje také pronájmy prostor pro konání akcí.	**Adresa:** Lidická 560 **Web:** https://kulturnidum.pribor.eu/ **E-mail:** spravcekdpribor@seznam.cz ☎739 681 287
Piaristický klášter Příbor	Instituce pořádající kulturní, společenské, zábavné a vzdělávací akce. Poskytuje také pronájmy prostor pro konání akcí.	**Adresa:** Lidická 50 **Web:** https://kulturnidum.pribor.eu/piaristicky-klaster-1/ **E-mail:** klaster@pribor-mesto.cz ☎605 227 756
Měsíčník města Příbora	**Uzávěrka červnového čísla:** **pátek 15. 5. do 17:00 hod.**	**Adresa:** Zámečnická 117 **E-mail:** svabenicky@pribor-mesto.cz, tic@pribor-mesto.cz ☎ 731 632 994
Local TV Příbor	Vysílání – denně *ve **4:30, 10:30, 16:30, 22:30 h*** **Pátek –** pořad: **Stalo se před 20 lety** **Sobota –** pořady **z archivu** Příbora a Local TV **Neděle – zprávy** 2019, premiéra	**Adresa:** Jičínská 12 **Web:** www.televize-pribor.cz **E-mail:** televize-pribor@seznam.cz ☎ 776 725 909, 608 738 793
BAV klub Příbor, středisko volného času, s. r. o.	Instituce pořádající kulturní, společenské, zábavné a vzdělávací akce.	**Adresa:** Masarykova 489 **E-mail:** info@bavklubpribor.cz ☎ 556 723 778, 739 080 862
Luna Příbor, středisko volného času	Instituce pořádající kulturní, společenské, zábavné a vzdělávací akce.	**Adresa:** Dukelská 1346 **E-mail:** luna@lunapribor.cz ☎556 725 029, 732 902 256
Fit centrum Příbor	**Po, st, pá:** 9:00–12:00 / 13:00–21:00 hod. **Út, čt**: 13:00–21:00 hod.	**Adresa:** Štramberská 1361 ☎ 739 805 227
Oddíl aerobiku TJ Příbor	**Po:** 9:30 hod. *Bodyball, overball* - Draha 16:00 hod. *Rodiče s dětmi* - Draha, Terka 20:00 hod. *Bodystyling* - Terka **St:** 18:45 hod. *Kruhový trénink* - Terka 20:00 hod. *Bodyball, overball* - Draha **Čt:** 18:30 hod. *Aerobic, body workout* -Terka	**Adresa:** Štramberská 1361 **E-mail:** tereza.sattkova@seznam.cz ☎ 724 963 164
Sauna Příbor	**Po, čt:** 15:00–21:00 hod. *muži* **Út, pá:** 15:00–21:00 hod. *ženy* **St, so:** 15:00–21:00 hod. *společná*	**Adresa:** Sportovní hala TJ Příbor Štramberská 1361 ☎ 739 805 227
Cvičení Tai Chi Základní škola Npor. Loma	**Čt:** 19:00–20:00 hod.	**Adresa:** Školní 1510 **Web:** http://taiji-pribor.webnode.cz
Powerjóga Tělocvična Základní školy Příbor	**Út:** 17:45–19:15 hod.	**Adresa:** Jičínská 486 **Web:** www.jenpajoga.cz ☎ 603 119 174

K obnovování provozu jednotlivých institucí ve městě a konání kulturních, společenských a sportovních akcí bude docházet v rámci aktuálních rozhodnutí a nařízení vlády České republiky. Sledujte prosím průběžně informace na webu města Příbora (www.pribor.eu) i v médiích a sdělovacích prostředcích. Děkujeme vám za pochopení.

INZERCE

Vyčistím koberce, sedačky, interiér automobilu. Jiří Marek, tel.: 739 640 626.

Informace o epidemii covid-19

Vážení spoluobčané a čtenáři Měsíčníku města Příbora, o epidemii covid-19 (koronavirus) Vás pravidelně informujeme na webových stránkách města Příbora.

Věnujte prosím velkou pozornost těmto zveřejňovaným informacím.

Aktuality a průběh dění ohledně koronaviru můžete sledovat v rubrice Aktuální informace KORONAVIRUS!!! na tomto odkazu:

www.pribor.eu/obcan

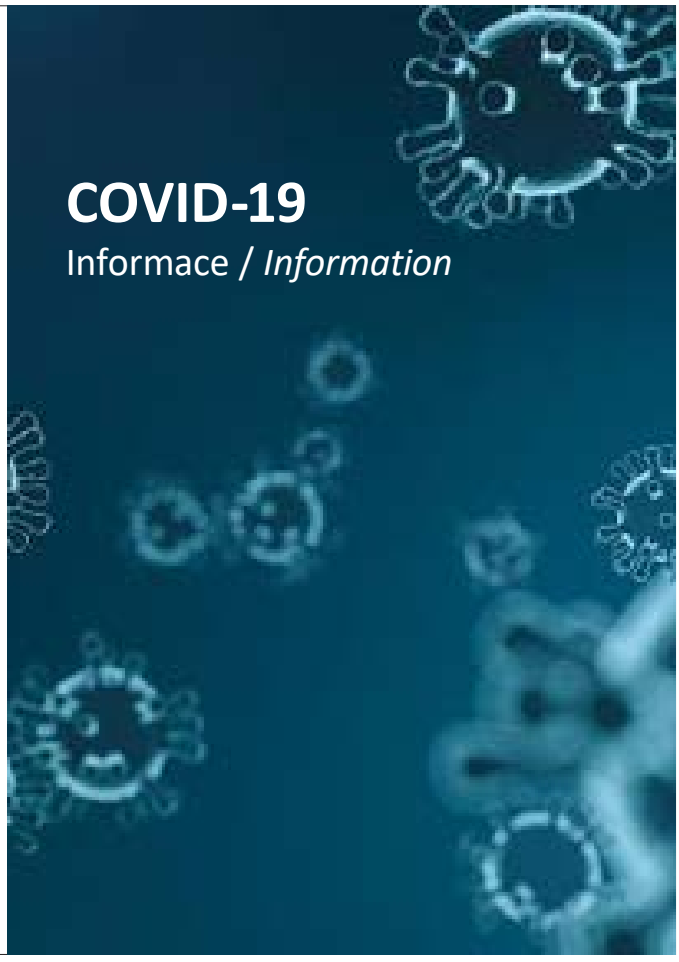

Vinotéka U Radnice

Výherní listina
Klubu přátel dobrého vína za měsíc duben 2020

1. **cenu** vyhrává – člen klubu s číslem **115**
   sada skleniček na víno 250ml 6ks
2. **cenu** vyhrává – člen klubu s číslem **254**
   pětilitrový box vína dle vlastního výběru
3. **cenu vyhrává** – člen klubu s číslem **316**
   třílitrový box vína dle vlastního výběru
4. **cenu** vyhrává – člen klubu s číslem **163**
   kvalitní kombinovaný otvírák na víno

5. – 10. cenu vyhrávají – členové klubu s číslem:
327, 274, 97, 296, 16, 86.
láhev vína Sauvignon 2016, suché, pozdní sběr

Podmínky účasti na slosování: Jako členové Klubu přátel dobrého vína můžete využívat speciální výhody a akce, které jsou určeny pouze pro majitele klubového odznaku. Registrovat se můžete zdarma ve **Vinotéce U Radnice.** Každý člen klubu má automaticky 5% slevu na celý nákup. (Sleva neplatí na dlouhodobě zlevněné zboží, nebo zboží nabízené za akční cenu). Do slosování o speciální ceny bude zařazen každý člen klubu. Doba vyzvednutí výhry je jeden měsíc od slosování.

Všem výhercům srdečně blahopřejeme.

VETERINA LAKOMÝ

www.veterina-koprivnice.cz

Od ledna 2020 Vás rádi uvítáme v nových prostorách na ulici Družební 1601 v Kopřivnici

Ordinační hodiny

Pondělí - Pátek	8 - 18	
Sobota	8 - 9	*akutní případy*
Neděle	18 - 19	

mobil: 603 571 619

▪ Milan Oczadly ▪

KAMENICTVÍ
▪ KOPŘIVNICE ▪

PŘÍMÝ VÝROBCE ŽULOVÝCH POMNÍKŮ S 25 LETOU TRADICÍ NABÍZÍ KVALITU ZA VÝHODNÉ CENY S PĚTILETOU ZÁRUKOU NA KAMENICKÉ PRÁCE

- Zhotovení náhrobků z přírodního kamene
- Sekání, pískování, renovace a barvení písma
- Doplňky k pomníkům: lampy, vázy, vitrínky...
- Výroba schodů, parapetních a kuchyňských desek z přírodního kamene

VYUŽIJTE 20 % SLEVU
na sjednané zakázky na rok 2020!

tel: 723 789 603 ▪ 736 185 215
http://kamenictvi-oczadly.cz
e-mail: milanoczadly@centrum.cz
Adresa: **Hřbitovní 1355, 742 21 KOPŘIVNICE**

KAMENICTVÍ

Tomáš Horňák

Kopřivnice

(provozovna - areál točny Příbor)

Tel: 723 630 336

www.kamenictvihornak.cz

Nabízí:

▪ **kompletní výrobu a montáž klasických i originálních žulových náhrobků i zvířecích pomníků.**

- **rekonstrukci stávajících pomníků**
- **broušení teraca a jeho impregnaci**
- **sekání, pískování a opravy písma (zlato, stříbro, bronz, barva)**
- **veškeré betonářské a likvidační práce**
- **prodej kompletního hřbitovního sortimentu, tj. vázy, lampy, fotoskříňky, fotokeramika, portréty a další**

▪ **výrobu kuchyňských desek, parapetů, prahů, obkladů krbů, grilů, schodišť ad.**

Platby přijímáme až po zhotovení a předání díla!!!

ZDARMA přijedeme po telefonické dohodě sjednat Vaši zakázku na Váš hřbitov a na naše služby poskytujeme záruku 10 let.

WWW.TECHNIKAUIVETY.CZ

STARÁ VES NAD ONDŘEJNICÍ, SPORTOVNÍ 213

VÁS ZVE DO PRODEJNY ZAHRADNÍ TECHNIKY, KDE VÁM NABÍZÍME:

ZAHRADNÍ TECHNIKU STIGA

TRAKTORY, RIDERY, SEKAČKY, ROBOTICKÉ SEKAČKY, PILY, KŘOVINOŘEZY, DRTIČE, VERTIKUTÁTORY.

Dále provádíme záruční i pozáruční servis na zahradní techniku

V případě dotazů nás kontaktujte na tel.: 602 174 823

VELKÁ JARNÍ AKCE

PŘI KOUPI ROBOTICKÉ SEKAČKY DO KONCE KVĚTNA VÁM PROVEDEME MONTÁŽ A INSTALACI ZDARMA

PŘI NÁKUPU ZAHRADNÍ TECHNIKY DO KONCE KVĚTNA VÁM POSKYTNEME SLEVU 5%

U NÁS ZAKOUPENÝ TRAKTOR VÁM ZPROVOZNÍME A PŘIVEZEME NA VAŠÍ ZAHRADU ZDARMA!!!

ZAHÁJILI JSME PRODEJ PŘÍPRAVKŮ NA HUBENÍ KRTKŮ

Ceník a formáty inzercí a reklam v Měsíčníku města Příbora

A4 – **2200,- Kč**

1/2 A4 (A5) – **1100,- Kč**

1/4 (A6) – **550,- Kč**

1/8 (A7) – **275,- Kč**

Jeden řádek – **135,- Kč**

Formáty **A4** a **A6** publikujeme pouze na výšku.

Formáty **A5** a **A7** publikujeme pouze na šířku.

KULTURNÍ DŮM PŘÍBOR
MÁŠ KAPELU?
CHCEŠ BÝT
SLYŠET?
JEDINEČNÁ PŘÍLEŽITOST
VYSTOUPENÍ PŘED PUBLIKEM
NA AKCI MĚSTA PŘÍBORA
PŘIHLAS SE I TY!
POŠLI NÁM NAHRÁVKU NEBO VIDEO KAPELY
buskova@pribor-mesto.cz nebo www.facebook.com/priboroficialni
WWW.PRIBOR.EU
KULTURNIDUM.PRIBOR.EU
WWW.FACEBOOK.COM/PRIBOROFICIALNI

Najdete je?

Používáte doma úsporné světelné zdroje? Jestli ano, dobře děláte. Jejich používáním šetříte nejen peníze, ale i přírodu. Když dosslouží, je však potřeba odnést je na sběrné místo, jen odtud se totiž dostanou k recyklaci. Nejbližší sběrné místo vám pomůže najít mobilní aplikace „Kam s ní?“, kterou si můžete zdarma stáhnout do svého mobilu nebo tabletu.

Download on the App Store

Get it on Google play

Slova v naší osmisměrce ale musíte najít sami. Je jich celkem 12 a jsou vepsána různými směry - vodorovně, svisle i šikmo.

S	O	Ú	E	D	L	B	D	S	K	K	E
A	P	D	A	K	R	O	P	S	Ú	O	D
G	Ř	Ž	P	N	O	F	Č	I	H	N	R
K	Í	E	O	A	K	K	V	S	T	T	Ž
L	R	C	C	Ř	D	E	O	I	J	E	Z
O	O	A	É	M	J	C	D	U	Š	J	O
L	D	L	F	T	A	Í	S	N	T	N	P
T	A	K	V	I	Ř	Á	Z	R	R	E	G
Ě	U	Y	Y	T	R	S	T	B	Ě	R	K
V	E	C	P	Z	V	A	N	M	A	B	K
S	Á	E	K	O	L	A	M	P	L	M	S
Z	T	R	H	J	A	K	V	O	R	Á	Ž

EKOKOUTEK • EKOLAMP • KONTEJNER
ODPAD • PŘÍRODA • RECYKLACE
SBĚR • SVĚTLO • TŘÍDIT
ÚSPORKA • ZÁŘIVKA • ŽÁROVKA

ekolamp

KOMIKS - ELEKTROWIN

SIGMUND FREUD (1856–1939)

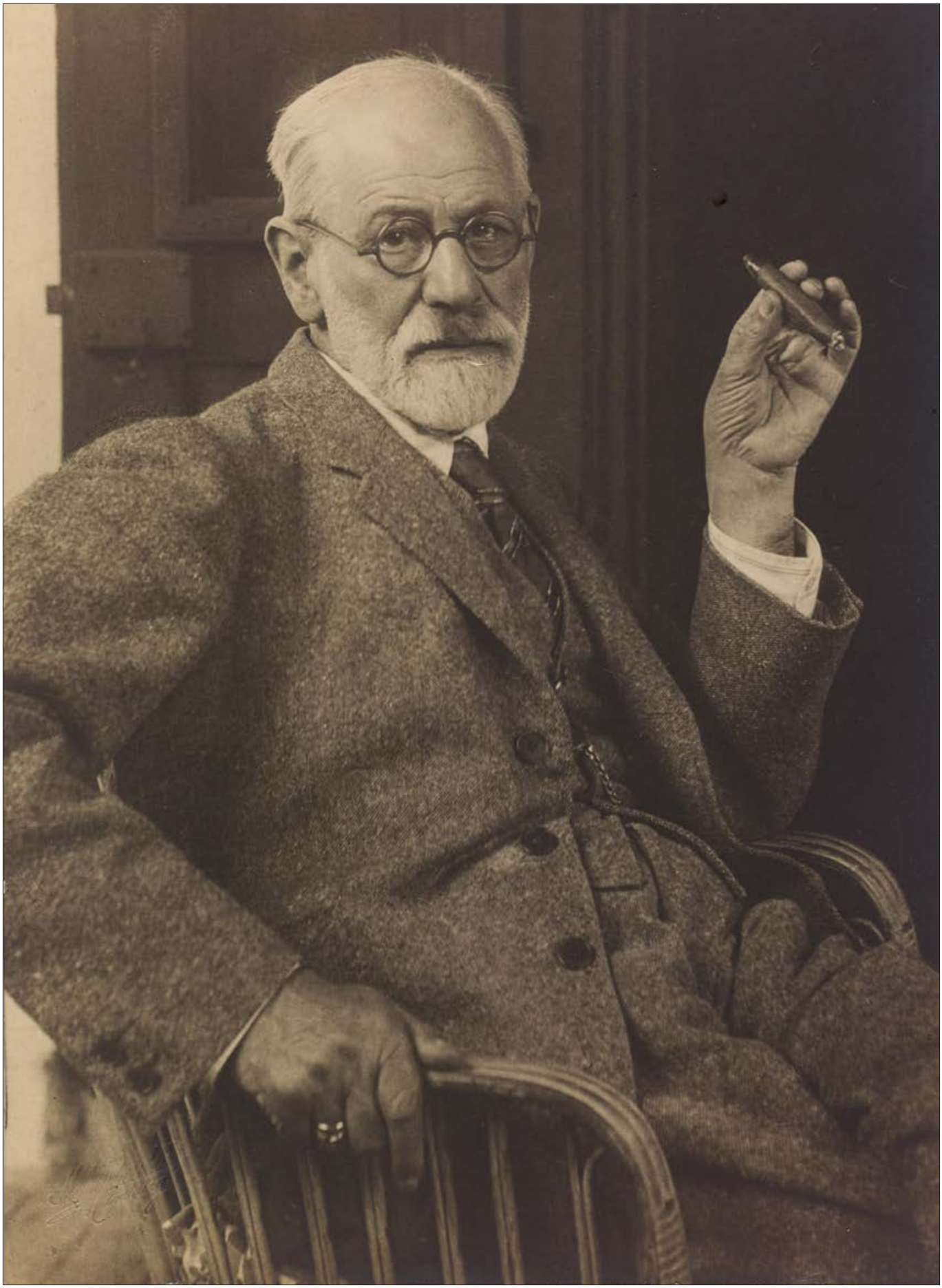

Portrét Sigmunda Freuda (1935) od německého fotografa Maxe Halberstadta, Freudova zetě a přítele. Zdroj: Freud Museum London. Děkujeme Bryonymu Daviesovi z Freud Museum London za poskytnutí fotografie a svolení k jejímu publikování.

Město Příbor vyhlašuje výtvarnou soutěž

Město Příbor
Rodiště Sigmunda Freuda
Městská památková rezervace

MŮJ SEN 2020

Uzávěrka soutěže:
6. KVĚTNA 2020

Vyhlášení vítězů a předání ocenění
SOBOTA 30.KVĚTNA 2020.

CÍL SOUTĚŽE:
propagace osobnosti
a díla příborského rodáka
Sigmunda Freuda

Kategorie	Věk
I.	3-6
II.	7-11
III.	12-15
IV.	16-19

Tři nejlepší práce v každé kategorii budou oceněny. Věříme, že práce na téma „MŮJ SEN" Vás potěší a obohatí Váš vnitřní svět. UPOZORŇUJEME, že zaslané práce se nevracejí.
Poskytnutím výtvarných prací udělujete souhlas se zveřejněním osobních údajů jejich autorů v městských médiích a sdělovacích prostředcích. Organizátoři Vám předem děkují za zaslané výtvarné práce.

Výtvarné práce zasílejte na adresu město Příbor, Odbor kultury a cestovního ruchu, náměstí Sigmunda Freuda 19, 742 58 Příbor, ČR. Bližší informace e-mail: rodnydum@seznam.cz.

Práce zasílejte v max. velikosti formátu A3.

Na zadní stranu soutěžní práce uveďte, prosím, čitelně údaje:
- Kategorie, věk, jméno a příjmení autora.
- Název a přesná adresa školy (PSČ, telefon, e-mail, popř. bydliště autora).
- Jméno a příjmení vyučujícího (v případě, že práci zasílá škola).

autorka ilustrace:
Elena Chromcová
Příbor

www.pribor.eu www.freudmuseum.cz kulturnidum.pribor.eu facebook.com/priboroficialni

MĚSÍČNÍK MĚSTA PŘÍBORA
Periodický tisk územního samosprávného celku.
Vydáván: 1 x měsíčně. **Místo vydání:** v Příboře. **Číslo vydání:** 5/2020. **Den vydání:** 30. 4. 2020.
Evidenční číslo periodického tisku přidělené ministerstvem, tj. následující: MK ČR E 10178.
Vydavatel: Město Příbor se sídlem na náměstí Sigmunda Freuda 19, 742 58 Příbor.
Redaktor: Jan Švábenický. **Jazykové korektury:** Tomáš Motlíček.
Příspěvky zasílejte na e-mail: svabenicky@pribor-mesto.cz; tic@pribor-mesto.cz
Tel.: 731 632 994; 556 722 200; 556 455 490, Fax: 556 455 444, www.pribor.eu
Vydavatel není zodpovědný za názory a fotografie přispěvatelů a za zpracování a obsah reklam a inzercí. Nevyžádané rukopisy se nevracejí.
Grafika, sazba a tisk: KLEINWÄCHTER holding s.r.o., Frýdek-Místek. *Obrázky na první a poslední straně © dazdraperma, ERNEST AKAYEU/123rf.com*
Fotografie na titulní straně: Rodný dům Sigmunda Freuda. Foto 1: 20. léta 20. století. Zdroj: Archiv města Příbora; foto 2: Štěpán Jr. (1950–1970). Zdroj: Státní okresní archiv Nový Jičín.